

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 92 (3254) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Az emberiség új rendje

Irta: Dr Paál Árpád

Egyidejűleg a mai lap másik helyén közlést hozunk a „Voix des Peuples” című svájci folyóirat nyomán, mely a Berner Tagblatt című svájci napilap két cikkét ismerteti a különböző angol tervezésekről, ahogyan ezek a háború utáni Európarendezést elképzelik. Az említett svájci folyóirat a maga tájékoztató és tájékoztató adatgyűjtésével legfőképpen magyar célokat kíván szolgálni, s ilyen vonatkozásban külügyi kormányzatunk szempontjait is igyekszik figyelembe tartani. Közlései tehát megérdemlik a magyar közönség részéről, is az érdeklődést, s éppen ez volt az oka, hogy mostani számunk közléseket hoz belőle.

Hozzátehetjük, hogy a folyóirat az Európarendezésnek, s egyáltalán a háború utáni politikai és gazdasági helyzet alakulásának különböző elképzeléséről az ismertetések egész sorozatát hozta legutóbbi számában. Ez ismertetésekben az angolon kívül az amerikai, a német és olasz tervezéseket is egymás mellé állítja: aztán ismerteti XII. Pius pápa világbékére törekvésének elvi irányvonalaival, mintegy a lelki világ követelményeit; viszont mintegy ezzel párhuzamban közli a gazdasági új világ-szervezés szempontjait egyrészt a németek, másrészt az amerikaiak felfogásában. Az egész sorozat valami együttes képet nyújt arról, hogy a világ mai nagy ellentétei milyen különböző megoldásokért feszülnek egymás ellen, illetve, hogy azok fölött hogyan igyekeznek a magasabb szellemi élet a kiegyenlítést és összhangot keresni.

Az együttes képből kivehető az amerikaiak alapjában véve ragaszkodnak az Atlanti-kartárhoz, melynek második szakasza a területi változtatások és annexiók ellen foglal állást, harmadik szakasza az egyes népek szabad választására kívánja bízni, hogy milyen kormányforma alatt akarnak élni. Ez elvi álláspont mellett jóviszonyban akarnak maradni a Szovjetállammal is, de egyúttal a törököket, a Földközi-tenger, a balti államokat és Finnországot is védeni akarják a szovjettől. Lengyelország keleti határát a szovjet és a lengyelek közötti megegyezésre bízzák, a beszarabiai és erdélyi kérdésbe nem kívánnak beleszólni, a Balkánon azonban vezető államokká kívánják tenni Görögországot és Jugoszláviát. Németországot vissza akarják szorítani 1937-ik évi határára, de a keletporoszországi és sziléziai kérdést, valamint a Habsburgok visszajövetelét egyes amerikai körök alkalmasnak tartják, hogy Európa középkeleti tájain kristályosodási pontot alkosson.

Az angol és az amerikai álláspont között mélyreható különbség — már ahogyan t. i. a svájci együttes ábrázolás mutatja. — hogy Eden angol külügy-miniszter szerint a háború után csak két

európai katonai hatalomra van szükség: az egyik persze Anglia, a másik Szovjet-országnak. Az amerikaiak viszont Franciaországnak, Olaszországnak és Lengyelországnak is akarnának nagyhatalmi, tehát katonai szerepet biztosítani. Törökországot is szeretnék megnyerni a maguk szövetségébe, s aztán Spanyolországot és Portugáliát is számba akarják venni. Spanyolország iránt különösen nagy a figyelmé Sumner Welles helyettes külügyminiszternek, ki a második világháború előtt hosszasan bejárta Európát, s kinek most igen nagy befolyása van Washingtonban. Olaszországgal szemben is — habár az amerikai repülőgépek is elszállnak oda bombákat hajtani. — enyhébb az amerikaiak álláspontja, mint a német birodalommal, vagy Japánnal szemben. Washington elősegítette, hogy az Amerikába emigrált olasz demokraták Sforza gróf vezetésével megalkossák a „Szabad Itália bizottsága” nevű alakulatot, mely olasz ellenkormány megalakítására törekszik, s melynek ilyenként való elfogadását egyelőre az angol ellenzék akadályozza, aztán Sforza gróf egyéniségének a kérdése volta is.

Amerikának a finnekkel még megvan a diplomáciai összeköttetése, s Finnországot a balti államokkal együtt az európai skandináv-szövetségben szeretné látni. Ehhez képest Finnországnak Karéliával való kiegészítését is szeretné. Mindez az észak-európai elképzelés persze függ a Szovjetországgal való amerikai viszonytól is, melyet Amerika szintén szeretne el nem rontani, de alakulását mégis ahhoz mérné, hogy a szovjetállam hadereje mennyire tud előhatolni Európában nyugat felé. Ha elő tud hatolni a Visztuláig, a Dunáig, vagy azon túl is, Amerika nem szól el: de ha nem tud előhatolni, akkor úgy Finnországra és a balti államokra nézve, mint Lengyelországot keleti határára nézve is tartja Amerika magát ahhoz, hogy e területeken az orosz-német háború előtti határendezést jogilag ő nem ismerte el érvényesnek.

Ezek szerint az amerikai álláspont Európára nézve az, hogy amennyiben az orosz haderő előre tud törni Európa nyugata felé, Amerika abba beletörődik; egyébként azonban a térfoglalásnak és az európai orosz uralomnak nem olyan föltétlen híve, mint ahogyan azt Eden angol külügyminiszter hivatalos angol álláspontként kinyilatkoztatta. Az európai ügyekben annyira súlyos szavú Sumner Wellesnek 1942 május 30-án volt egy hivatalos beszéde, melyben azt kívánta, hogy a háborúvégző fegyverszüneti egyezmény után ne azonnal kezdődjen a békeszerződések tárgyalása, hanem majd csak három év múlva, hogy addig higgadjanak le a háborús szenvedélyek, s ilyen nyugodtabb lég-

körben kezdjenek hozzá a békeszerződések megtárgyalásához. Persze addig a győzők megszállás alatt tartanak a legyőzötteket. Érdekes, hogy legutóbb, április közepén az angol felsőházban is az angol kormány egyik tagja, Lord Cranborne olyan kijelentést tett, mely szerint kormánya csak több évi fegyverszünet után gondolna a végleges békekötésre. Az angol felfogás tehát a békekötés idejének elhalasztása kérdésében elfogadta az amerikai álláspontot.

Hogy egyébként az angol álláspont mennyire az orosz szempontok szerint szeretné rendezni a háború után Európát, arra nézve a „Voix des Peuples”, illetve a „Berner Tageblatt” nyomán lapunk más helyén hoztuk a bevezetésünkben is említett részletes közléseket. Eszerint miamagunk, magyarok, még a trianoni határnál is szűkebb területekre szorulnánk, s Európa kelete orosz hegemónia alá kerülne, nyugaton pedig angolszász vezetés alá. Másik angol terv szerint egy nagy Lengyelország köré kellene csoportosulnia annak az európai területnek, mely Oroszországot elválasztja Németországtól. Vagy az angol királyi udvar által pártolt harmadik terv szerint Habsburg-monarchia alatt államszövetség alakulna a német Ausztria, a cseh, a szlovák, a magyar és a horvát államokból, s ez államszövetség észak szomszédjaként másik nagy államként Lengyelországot alakítanák ki.

Az amerikai és angol elképzeléseket érdekesen egészíti ki az amerikai tudósok nagy törődése Európának a háború utáni új beosztásával. Winant nevű ur hét nagy szövetségre kívánja osztani Európát: ezek lennének: a keleti (Oroszország, Ukrajna, Fehéroroszország, Keletgalícia, Ruthenia, a fekete-tengerparti román és bolgár területek, európai Törökország, Örményország); az északi (Finnország, Karéliával, Észtország, Svédország, Norvégia, Dánia és Izland); az angol (Anglia, Írország és Hollandia); a nyugati (Franciaország, Belgium, Algeria, Marokkó); a földközitengeri (Spanyolország, Portugália, Spanyolország, Italia); a balkáni (Görögország, Albania, Jugoszlávia az 1919-iki kiterjedéssel, Bulgária és Románia az 1919-iki kiterjedéssel.) Ujjabban Renner György nevű columbiai egyetemi tanár „javított” ezen a felosztáson, a hét nagy szövetségterület helyett kilencet alkotott: még pedig úgy, hogy a Winant földközitengeri szövetségét kettéosztotta Ibériára (Spanyolország és Portugália) és Itáliára (hozzáadva Lybiát, Tuniszt, Dalmáciát, a montenegrói és albán partokat, Korzikát és Tuniszt). Kettéosztotta még a Winant által tervezett központi szövetségterületet is akként, hogy egyikbe tartozik Németország Magyarországgal és a német Svájccal, másikba tartozik Csehszlovákia és Lengyelország. Svájc másik részét Franciaországhoz osz-

totta. Még a svájciak is élénken tiltakoznak az ő hetedfélszázéves állami önállóságuk ilyen semmibevevése ellen. Az amerikai tudósoknak csak az a szempontjuk van a felosztási tervben, hogy angolszász-szovjet győzelem lesz-e, hogy a kis államokat el kell tüntetni.

A svájci folyóirat közlései ismertették adnak a német-olasz elképzelésről is a jövő Európát illetően. Eszerint az alapelv, melyet Hitler kancellár még 1940 január 1-én kifejezett: „Amerika az amerikaiaké, Európa az európaiaké”. Göring lapja, az esseni National Zeitung további elvi alapként hangoztatta, hogy az új rend nem alapulhat erőszakon s azt nem is lehet erőszakkal fenntartani, csak közös meggyőződéssel. Például hozza fel az ujság Napoleon Európa-szövetségét, mely éppen az erőszakolás miatt esett szét. Az európai összetartás szelleme kell, hogy fölébredjen, s ennek két akadályozóját az angol és a szovjet befolyást ki kell küszöbölni. A tengelyhatalmak egyébként, mikor a háború világrések közötti viaskodása változott, s mikor ez Európának minden összetartását megkívánja, még nem tartják időzerűnek, hogy európai konferenciát hívjanak össze, mely az együttes európai új rend szempontjait előírja. A vezető hatalmak csak általános hangulatként fejezik ki, hogy a Versaillesben elkövetett tévedést nem akarják megismételni.

Irányadóknak tekinthetők mégis egyes megnyilatkozások, melyek német részről történtek. A „Dienst aus Deutschland” 1942. december 16-iki bulletinjében, melyet a „Völkischer Beobachter” egyik cikke ismertetett, négy alapvető sorol fel, mely szerint végbe kell mennie az európai új rendezésnek. Ezek: 1. az európai nagyhatalmak legyenek az európai rend igazgatói; 2. az új rendhez csatlakozás ne kényszerből, hanem teljes meggyőződéssel történjék; 3. a területi beosztásoknál a geopolitikai sajátosságokat kell figyelembe venni; 4. az európai szolidaritás elleni merénylet a kiközösítést vonja maga után.

Ez a négy pont még nagyon általános körvonalú, de emlékeztet arra a nagyhatalmi konstrukcióra, amit annak idején Mussolini fogadtatott el Stresa-ban az európai nagyhatalmakkal. Ehhez a négy ponthoz további hivatalos és félhivatalos magyarázatok nyomán további négy járult, melyek közelebből határozzák meg, hogy a tengelyhatalmak milyen elvek szerint kívánják megállapítani azoknak az államoknak a határát, melyek akár annexió, akár megszállás útján jogilag, vagy tényleg megszüntek. Ezek az elvek a következők: a) A népi elv, melynek alkalmazása megengedi, hogy az erőszakkal idegenbe csatolt népek az anyanéphez vissza-csatolódnak. b) A geopolitikai elv.

Biharmegyei Takarékpénztár

a Magyar Bank és Kereskedelmi RT. Leányintézete
Alapítási év: 1872

Központ: Nagyvárad

Telefon: 24-89, 20-58

Fiókok és közraktárak: Nagykároly, Érmihályfalva.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

mely szerint a természetes határokat kell keresni. c) A gazdasági elv, mely a nemzeti önállóság szempontját szem előtt tartja, s egyúttal az európai gazdasági kölcsönösödést is lehetővé teszi. d) Hadászati elv, melynek alkalmazása elkerülhetővé teszi, hogy olyan vidékek képződjenek, melyeken idegen hatalmak befolyása válik lehetővé.

A „Voix des Peuples” közlése utal még Hitler kancellár egyik beszédére, mely arról szól, hogy Európát nem lehet se a gyűlölet alapján, se arra az elvre felépíteni, mely nem akar számot vetni egyes nagy népek létezésével. Hitler hangzott az is, hogy a nemzeti szocializmus magáévá tette Mancinának (az olasz nemzeti egység hősielölőjének) azt a gondolatát, mely szerint „az államok csak emberi alkotások, míg a népek Isten teremtményei.” A svájci folyóirat aztán így folytatja: „Ez a megkülönböztetés az, mely a tengelyhatalmak felfogását elválasztja a „szövetséges nemzetek”-étől. Valóban, míg London és Washington álmódznak egy újabb westfáli békéről, mely az állam fogalmának föllátozása a nép fogalmát (Bajorország, Ausztria, Csehszlovákia stb. föltámasztása), a tengelyhatalmak békéje az ellenkezőre törekszik: a népegyesek teljességére. még az állam fogalmának vesztesége árán is.”

+

Ahogy a rendezni akarások sokféle- sége végigrezeg szemünk előtt, mikor ebbe a semleges külföldről vetített képsorozatba belenézünk, önkéntelenül arra gondolunk, hogy a saját életünk akarása mennyire hiányzik, mikor azt más akarja rendezni. A sokféle képből a magyar népek ki kell keresni és meg kell találni a saját jövője arculatát. A sokféle képből van sok tanácsalanság, van sok ellentét, de van valami egyezés is, hogy valami örökös, tartósabb rendet szeretnének, s hogy különösen Európa népei között akarnának valami nagy kiegyenlítést. Ebből a kiegyenlítésből a magyar népek is ki kell vennie a maga részét, a maga élete erőteljes föltámasztását.

A svájci folyóirat közli azt is, hogy XII. Pius pápa az ő legutóbbi karácsonyi beszédében elmondotta, miféle gyöselmeket kell aratnia az emberiségnek,

amivel majd az új rendet elérheti. Le kell győzni a népek közötti gyűlöletet. Le kell győzni az egymás iránti bizalmatlanságot. Le kell győzni azt az elvet, hogy a hasznosság szerint alakul az igazság, s az erőszak kormányozza és adja a jogot. Le kell győzni a világ gazdasági életében a nagyon is kiáltó ellentéteket. Le kell győzni a fagyos önzés szellemét.

Ennyi győzelemtől függ az emberiség jó sorsának kialakulása. Az ember azt hihetné, hogy nagyon messzi jövődőt

Husvétel huszonnégy ingyenes népkönyvtár nyílt meg Nagyvárad különböző egyesületeinél

Még újabb könyvtárak megnyitását tervezi a Népművelési Bizottság

Nagyvárad. Saj. tud. A Nagyvárad külvárosaiiban létesítendő könyvtárak ügye — melyről már több ízben hírt adtunk — az Iskolánkülvárosi Népművelési Bizottság legutóbbi ülésén most már végleg eldőlt. A könyvtárak létesítésével kapcsolatban, mint ismeretes, felmerült az a kérdés, hogy nem lenne-e helyesebb inkább kevesebb, 8—10 olvasókört létesíteni, — több könyvvel. A Bizottság most úgy döntött, hogy még a tervezett 20 könyvtárnál is többet, összesen 24-et indít meg s csupán egy könyvtár létesítéséhez szükséges anyagot tartalékolnak.

Erre vonatkozóan Vidor József az Iskolánkülvárosi Népművelési Bizottság főtákarára a következőket mondotta: A Vallás és Közoktatásügyi minisztérium a vezetése alatt álló 57 Népművelési Bizottság ingyenes népkönyvtárai részére évente újabb és újabb könyvanyagot küld, úgyhogy ezek a könyvtárak fokozatosan növekednek. A minisztérium minden könyvtár részére megküldi az újonnan előirányzott könyveket s azok a Népművelési Bizottságok, amelyek körzetében több könyvtár működik, természetesen több sorozatot kap-

hossza el est a tökéletességet. Azonban mégis úgy van, hogy tulajdonképpen ezért a több jóságért küzd most egymással a világ; tehát el kell jönnie a föllismerésnek, hogy csak minden nép életakarásának a jószívű számbavétele hozhatja el a jobb jövődőt. A magyar népek is, mikor a sokféle akadéban meg kell látnia, hogy őt a nagy világ-tervek inkább félreszorítják, semmint kellően észrevennék, — meg kell találnia a maga életén belül a győzelmek útját és bizonyosságát. Meg kell találnia a maga köti gyűlölet, bizalmatlanság, haszonlesés, nyomor és önzés le- küzdésének a módját, s így kell erős és egységes akarattal tennie magát, mikor köröskörül a nagy világ még vergődik a nagyakarások ellentéteiben. Köz- zös jóakarásban találjuk meg magunkat, hogy így a világ is jobban ránk ismerjen, s Európának a magunk népegyeni- ségében, ennek nagyakaratu beleo ere- jében valami új, nagy és tartós jóságot tudjunk adni.

Az lesz a mi igazi feltámasztásunk.

Mozik műsora:

APOLLO: Styx kapitány lasszámol.
BELVÁROSI: Életre itáltak.
KORONA: Pénz áll a házhoz.
CASINO: Toprinti nász.

lencei Római Katolikus Kulturház, 6. Váradvelencei Református Kulturház, 7. Katolikus Népszövetség Szék- háza, 8. Katolikus Nőszövetség Cae- lédotthona 9. Római Katolikus Le- gényegylet, 10. Ipartestület Szék- háza, 11. Nemzeti Munkaközpont Szék- háza, 12. Tűzharcosok Székháza, 13. Református Kör (Bazárépület), 14. MÁV. alműhely, 15. Szent Vince In- tézet leányköre, 16. Horthy Miklós Onca telep, 17. Bonczos-Onca telep, 18. Nilgesz-telep, 19. Magyar Vasuta- sok Országos Szövetsége, 20. Liszt Ferenc-utcai állami népiskola, 22. Vitéz-utcai állami népiskola, 22. Mikszáth Kálmán-utcai népiskola, 23. Kolozsvári-utcai népiskola.

A könyvtárak vezetőit az egyo kulturintézmények elnöksége a maga köréből jelöli ki.

A népkönyvtárak felállításával a Iskolánkülvárosi Népművelési Bizottság újabb jelentős eredményt ért el. S ugylátszik azt a munkát, melyet ki- fejt a minisztérium is a legteljesebb mértékben méltányolja. Erre mutat az is, hogy az elmúlt esztendői 5000 pengős állami támogatás helyett az az idén 7000 pengő évi hozzájárú- lást utalt ki. Ezek és az állami tá- mogatással párhuzamban előirány- zott 6000 pengős városi segéllyel együtt a Népművelési Bizottságnak módjában áll tehát, hogy a most lé- tesített könyvtárak felelőtlésével mint minden egyéb kulturális tere- talán még az eddiginél is jelentő- sebb munkát fejtsen ki.

MAGYAR HŐSÖK

A Don-menti vállalkozásban ün- tette ki magát különösképpen Tóth Emil övezető.

1942 december 13-án az ugyneve zett Embrio-erdő ellen végrehaj- tott romboló vállalkozásban az egyik ro- bantó járőr parancsnoka volt. Fel- adatát kiemelkedő hősiességgel és mintaszerűen hajtotta végre. Több ízben az ellenséges erődökből tüzelő géppuska közvetlen közelébe he- lyezte el robbantókötégeit, más es- tekben pedig a szétrongált erődö- kifutó bolsevistákat kezigránátharc- cal küzdötte le. Kimagasló vitéz ma- gartartásával ő nagy és 8 kiserődő- röpített a levegőbe.

A divatbemutatón sikert aratott szőrmék

nagy választékban kaphatók

UNGI GYULA

szücs- és szőrmeüzletében

Molykár ellen teljes érték- biztosítással megóvjuk szőrméit, bundáit, összes téli ruháit

Nagyvárad

Rákóczi-ut 31.

Telefon: 13-47

Kedvezően alakulnak a tengely számára a tunéziai események

A tuniszi hídfő nyugati vonalán a tengely kezébe került a kezdeményezés. A balszárnyon megakadt a brit támadás. — Ujabb tömegsirokat találtak a Szovjet-Unióban

Ismét érzékeny csapást mértek a németek az ellenséges hajózásra

Odesszából jelentik: (MTI) A Német Távírtani Iroda jelenti: Odessza közelében két kilométerrel az Odessza és Tatorka közötti országot mellett, 100 méter hosszú és 20 méter széles tömegsirt fedeztek fel, amelyet a lakosság közlése szerint mintegy 4 esztendővel ezelőtt a GPU ásott át általa meggyilkolt szovjet alattvalók számára. A román hatóságok azt gyanítják, hogy számos románt is temettek ide, akiket 1940 nyarán, mindjárt Bukovina és Besarabia megszállása után minden indoklás nélkül elhurcoltak lakóhelyükről és később meggyilkolták őket. A román hatóságok megkezdtek a tömegsírok feltárását. Megpróbálják megállapítani a tömegsírokban fekvő holttestek kilétét. 200 ember dolgozik éjjel-nappal ezen a munkán. A tömegsírban mintegy 4-5000 holttest van.

Tovább folytatják a katyni ásatásokat

Marokkóból jelentik: (MTI) A Német Távírtani Iroda jelenti: A lengyel vöröskereszt és az illetékes lengyel főbizottság munkabizottságot alakított az azal a céllal, hogy a katyni ásatásokat tovább folytassák.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Táv-

írtani Iroda jelenti: A vöröskereszt nemzetközi bizottsága sajtóközleményben tudatja, hogy semleges szakértők kijelölésével hajlandó együttműködni azon holttestek kiletének megállapításában, amelyeket német jelentés szerint Szmolenszk környékén találtak, azzal a kötelessel, hogy valamennyi érdekelt fél ezirányú kérését előterjeszti.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint az United Press je-

lenti, a lengyel emigráns kormány a szövetséges kormányokhoz intézett emlékiratában a szovjet fogolytáborokban eltűnt 10.000 lengyel tiszt ügyében kijelentette, hogy ezeknek a tiszteknek teljesen nyomuk veszett. A lengyel kormány olyan értesülést kapott, hogy ezeket a tiszteteket a megállapodás ellenére sem bocsátották szabadon és sokat közülük az Ikut köztársaságba, a Ferenc József földre száműzték. Szállimnak, Kot lengyel nagykövet előtt tett ígéretével ellentétben a tiszteteket később sem helyezték szabadlábra és azóta nem is lehet hallani róluk. A szovjet válaszában cáfolta, hogy a tisztetek közül sokat száműzték volna.

Mersina. (MTI.) A Német Távírtani Iroda jelenti: Irakból érkezett jelentések szerint a katyni sírok feltárása a központi lengyel emigráns körökben igen nagy nyugtalanságot keltett. Ennek következtében az Irak északi részében állomásozó lengyel csapatokat délre irányították, hogy elkerüljék a különben feltétlenül várható őszintűzéseket a lengyel és oroszok között.

Berlinben bizakodóan itélik meg a tunéziai fejleményeket

Berlinből jelentik: (B. T.) A tunéziai helyzettel kapcsolatban Berlinben megjegyzik, hogy a német-olasz védelem sikerrel szállt szembe a legutóbbi két napon a brit 8. hadsereg támadásával. A tunéziai helyzet német megítélésében ez a legfontosabb megállapítás. Berlinben általában határozott bizakodó hangon nyilatkoznak a tunéziai eseményekről. Ugyáltszik, hogy ezek az események sokkal kedvezőbb kimenetelűek, mint ahogyan kezdetben remélték. Kiemelik, hogy a harcok rendkívül kemények és azokat szokatlanul erős tüzéségi támadás jellemzi. Montgomery minden egyes gyalogsági támadást rendkívül heves pergőtűzzel készít elő. Ennek jellemzésére rámutatnak arra, hogy egy aránylag kis szakaszon a brit tüzéség nem kevesebb mint 50.000 gránátot lőtt ki. A harcok heveségének megfelelően a brit csapatok vesztesége az afrikai viszonyokhoz mérten szokatlanul magas. A tuniszi hídfő jól elkészített állásai igen erőseknek mutatkoznak. Ennek és a tengelycsapatok ki-

emelkedő harci szellemének tulajdonítható az erős brit támadások elhárításában elért eredmény. A tuniszi hídfő nyugati vonalán — berlini hír szerint — a brit első hadsereg várt támadását nem kezdte meg. A kezdeményezés ezen a szakaszon ugylátszik, inkább a tengelycsapatok kezében van. A tengelycsapatok itt legutóbb helyi ellentámadásokat hajtottak végre, miközben néhány száz foglyot ejtettek. Tegnap is heves összecsapások voltak.

MEGKERÜLÉSSEL PRÓBÁLJÁK ELFOGLALNI AZ ANGOLOK A BEVEHETETLENEN BIZONYTUL SZIKLA-ÁLLÁSOKAT

Berlinből jelentik: (B. T.) Svájci lapok a szövetségesek északafrikai főhadiszállásáról közölt jelentésekben kiemelik, hogy a 8. brit hadsereg csapatai igen elszánt ellenállásba ütköztek és sokhelyen leküzdhetetlen védelmi állások elé jutottak. Eszerint a 8. hadsereg csapatai közelharcban súlyos küzdelmeket folytattak. A balszárnyon a brit elő-

Már csak korlátozott számban kaphatók jegyek Húsvét vasárnap és hétfői

ROZSAHEGYI Tarka hangversenyre

7 órai kezdettel a Református Kulturpalotában

Jegyek elővételben Hunyadi József könyvkereskedésében Rákóczi ut 2.

nyomulás megakadt. Azok a csapatok ugyanis, amelyek a 500 méter magas Djebel Garcia déli lejtőjén át vezető úton támadtak, majdnem függőleges, még hegyi csapatok számára is járhatatlan, bevehetetlen sziklafalba ütköztek. Ezeknek a sziklafalaknak magaslatain levő állásaikból a tengelycsapatok közigránátokat vetnek a támadókra és olyan géppuska, valamint gránát-tűzet zudítanak rájuk, hogy kénytele-

nek minden támadást megszüntetni. Az angolszász jelentések szerint ezek az állások szemközti harcban bevehetetlenek, tehát megkerüléssel próbálják elfoglalni. Ujabb jelentések szerint a brit első hadsereg csütörtökön reggel hat nali 2 órakor a bou-aradaj szakaszon mintegy 14 kilométernyi szélességben támadni kezdett. A jelentés szerint heves ellenállásba ütköztek. A harcok folynak.

Angol részről elismerik a tuniszi tengelyerők ellenállásának szívóságát

Berlinből közlik a Pest szerkesztőségével, hogy a véderő főparancsnokság most, első ízben emeli ki, hogy a 8. brit hadsereg által a tuniszi hídfő déli arcvonalán ellen megindított támadások nagy túlerőben levő brit csapatok részéről folynak. Nyomatékosan emelik ki azonban, hogy ennek ellenére a tengelyhaderőnek sikerült állásait megtartania. A német és olasz védelmet igen kemény és nehéz feladatok elé állítják azok a kötelékek, amelyeknek harcbevételére az ellenség részéről még nem került sor és amelyek ereje ismeretlen.

A keleti harctéren a kubáni hídfő körüli harcok tovább szünetelnek. A kubáni hídfőnél, Novoreszjszknál és Gelencsiknél a német légi erők támadásokat intéztek szovjet csapatgyülekezések ellen, amelyekkel bizonyára további tá-

madásokat akartak indítani, későbbi időpontban Poti szovjet kitkötő ellen a tengely légiereje állandó támadásokat intézett.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A tuniszi angolszász jelentések szerint a tudósítások kénytelenek beismerni az olasz és német csapatok rendületlen ellenállását és ellentámadásaik hevesességét. Az egyik amerikai brit szolgálatiroda tudósítója megállapítja, hogy a 8. hadsereg most vivja az egész afrikai hadjárat legádázabb csatáit és súlyos veszteségek árán méterről-méterre kell tért hódítania. Hozzáteszi a tudósító, hogy a tengelynek a tuniszi hegyektől és domboktól védett állásai gen nehezen közelíthetők meg az olasz és német ütegek pokoli tüzelése miatt.

Ujabb 121 ezer 500 tonna ellenséges hajóteret súlyesztettek el a németek

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI. A véderő főparancsnoksága jelenti: (Különjelentés.) Az ellenséges kereskedelmi hajózás a Földközi-tengeren és az Atlanti-óceánon újabb súlyos veszteségeket szenvedett. Német tengeralattjárók erősen biztosított ellenséges karavánokból 16 hajót lőttek ki 121.500 tonnával, köztük több csapatszállító hajót, továbbá két rombolót és egy tengeralattjárót. Két másik hajót megtorpedóztunk.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok haditengerészeti hivatala közölte, hogy az Atlanti óceán déli részén április közepén elsúlyesztettek egy közepes tonnatartalmú északamerikai tehérgőzöst. A gőzös személyzetének tagjait Miami közelében partra tették.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat közlése szerint Londonban pénteken es-

te légiriadó volt. Közlebbi részleteket nem közöltek.

Nankingből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Kinában küzdő japán expedíciós hadtest főparancsnoksága szerint március folyamán a japán csapatok foglyul ejtettek 4064 kommunisztát és 10.134 csungkingi katonát. A foglyok száma állandóan növekszik. Ez elsősorban Japán és a Nemzeti Kína politikájának, valamint a körültekintő hadjáratnak a következménye.

Török lap véleménye a válogatás nélküli angolszász bombázásról

Istanbul. (MTI.) A Német Távírtani Iroda jelenti: A Tasviri Efkiar című török lap foglalkozik az Olaszországban ledobott, robbanóanyagokkal telt töltőtollak ügyével és megállapítja, hogy a háború az elfajulás tüneteit kezdi mutatni.

A védtelen nők és gyermekek ilyen eszközökkel való pusztításával szembeállítja a német hadsereg villámháborúit, melyek során hetek, sőt napok

alatt egész hadseregeket, semmisítettek meg, anélkül, hogy a polgári lakosságot támadták volna.

A lap figyelmeztet arra, hogy egyszer elkövekezik a békekötés ideje és gondoljanak arra a hadviselő; hogy megőrizték a mocsoktalan kéznyújtás lehetőségét.

Berlin. (MTI.) A Német Távírtani Iroda jelenti: A berlini svéd követ április

„Delta” és „Vulkán” Tégla- és Cserépgyárak Kamjálly Ferenc

Nagyvárad, Központi iroda: Rimanóczy-u. 3.
Telefon: 17-28
»Delta« Gyártelep: Váradváci pályaudvar
mellett. — Telefon: 14-16
»Vulkán« Gyártelep: Biharpuspoki-országút
mentén

19-én a német birodalmi kormánynál tiltakozást emelt amiatt, hogy az *Alt-kirch* nevű német kereskedelmi hajó lőtt egy svéd tengeralattjáróra. A svéd kormánynak német részről, április 23-án a következő választ adták:

A svéd királyi követség április hó 19-iki jegyzékében kért vizsgálat megtörtént. Eredménye az, hogy az *Alt-kirch-Draken* incidens a három mértföldes sáv határán kívül történt. Az incidens a svéd tengeralattjárónak teljesen érthetetlen és a svéd haditengerészet utasításával ellentétben álló magatartása miatt keletkezett. Ezért a svéd tiltakozást a német birodalmi kormány semmiképpen sem ismerheti el jogosultnak.

Lehető legrosszabb a tuniszi francia csapatok hangulata

Berlin. (Interinf.) Djebel Mansour környékén egy német rohamcsapatnak sikerült betörni a francia állásokba és 30 foglyot ejtettek, köztük egy vezérkari tisztet. A francia tiszt saját jószántából elbeszélte, hogy a francia csapatok hangulata a lehető legrosszabb. Az angol-amerikai tisztek egyáltalán nem titkolják, hogy nincs szándékukban elhagyni a francia gyarmatok területét. Eddig sem Anglia, sem Amerika nem tett kötelező nyilatkozatot az európai kívüli francia birtokok érinthetlenségéről. A lakosság helyzete egyenesen kétségbeesztő, mert az inváziós csapatok mindent felének. A francia csapatokat állandóan az első vonalakban használják fel.

Németország állandóan eredményesebben folytatja a tengeralattjáró háborút

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: A londoni *Star* vezércikkben foglalkozik a tengeralattjáró kérdéssel. Bármilyen hatalmas címfeliratok is ékeskednek az angol napisajtó hasábjain, Németország állandóan eredményesebben folytatja a tengeralattjáró háborút. Ez a háború a szárazföldi katonai fejleményektől függetlenül is kivívhatja a németek számára a győzelmet, bár az angol lapok igyekeznek háttérbe szorítani a tengeralattjáró veszélyt.

Svédországba költözik a finnországi amerikai követség személyzete.

Helsinki. (MTI.) A Német TI jelenti: A helsinki amerikai követség több tisztviselője pénteken Stockholmba repült. A Finn Távirati Iroda ezzel kapcsolatban illetékes helyen értesült, hogy az Egyesült Államok finnországi követségének amerikai személyzete legnagyobb részben a közeli napokban Svédországba költözik.

Szlovák államférfiak Hitlernél

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A Führer pénteken fogadta dr. Tiso szlovák államelnököt, aki Tuka miniszterelnökkel, Sanyó Mach belügyminiszterrel és Csatlós hadügyminiszterrel érkezett a főhadiszállásra. A Führer dr. Tisoval szívélyes megbeszélést folytatott a két nép által közösen vívott európai szabadságharc kérdéseiről. A megbeszéléseken részt

vett Ribbentrop birodalmi külügyminiszter. A megbeszéléseken kifejezésre jutott az a bajtársiasság és barátság, amely a Birodalomnak a szlovák néphez való kapcsolatait megszabja. A szlovák hadsereg kötelei a német hadsereg oldalán küzdenek és Szlovákia a hármasegyezmény hatalmaival együtt minden erejét harcra veti a végső győzelem ér-

739 bombázót veszített ebben az évben Európa felett Anglia és Amerika

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: 1943 első negyedében az angol és amerikai légiő 491 bombázót veszített a megszállt nyugati területek és Németország felett. Előző évig még 248 másfajta repülőgépet, amelyet április 1. és 20. között pusztítottak el.

Ezzel együtt az angol-szász légiő csupán Európa felett az idén 739 bombázót veszített. Ebben a számban nincs benne a vadászokban elszenvedett veszteség, sem az afrikai veszteség.

Milyen versenyszámokat futtatnak le háromnapos lovasversenyen?

Legtöbb lovat Nagyvárad város díjára neveztek be

Nagyvárad, apr. 24. Már több ízben megemlékeztünk az országos jellegű lovasmérkőzésekről, amelyek húsvét hétfőn napján Nagyváradon kerülnek lebonyolításra. A mérkőzés egyes futamai már szombaton lezajlottak. Ezekről lapunk más helyén számolunk be. Vasárnap délután kerül sor a budapesti Újévszenti Egyesület díjért a handicap-díjgratására. A díjgratáción katonatisztek, urlovasok és urlovasok vesznek részt. A díjak összege 1100 pengő. Követelmények: 12 darab 1.20 m-es akadály. Erre a versenyre összesen 117 lovat neveztek be. A verseny kezdete délután fél 2 óra. Ugyanokor vasárnap délután háromnegyed 5 órakor futtatják le a Honvéd Vonatcsapat díját. A verseny díjainak összege 600 pengő. A verseny előlovasglását szombaton délelőtt ejtették meg. Összesen 23 lovat neveztek be. Bihar vármegye díjért a vadászgratálás vasárnap délután 5 órakor kezdődik. A díjak összege 925 pengő. 61 lovat neveztek be erre a versenyre. Vasárnap este 7 órakor a Honvéd Lovaság díját futtatják. A díjak összege 525

pengő. A verseny előlovasglása vasárnap reggel 8 órakor kezdődik. Beneveztek 13 lovat. Az Udvarhelyi-díjért a nyeretlen lovak díjgratációja hétfőn délután fél 2 órakor kezdődik. A díjak összege 1050 pengő. Erre a versenyre 104 lovat neveztek be. Hétfőn délután lesz a Honvéd Tüzéreg díjának futtatása. A díjak összege 700 pengő. Beneveztek 17 lovat. Előlovasglás hétfőn reggel 8 órakor a huzárlaktanyában. A földművelésügyi miniszter 900 pengős öszédíjára 16 lovat neveztek be. A verseny díjgratációja este negyed 7 órakor kerül sor a nagyváradai hölgyek díjának futtatására. Ez a verseny urlovasok vadászgratációja lesz. A díjak összege 475 pengő. Összesen 14 lovat neveztek be. Kedden délután fél 2 órakor futtatják az OMGE díját. A díjak összege 800 pengő. Beneveztek 113 lovat. A honvéd vezérkar főnökének díját délután 5 órakor futtatják. A díjak összege 700 pengő. Beneveztek 15 lovat. A verseny utolsó száma Nagyvárad város 1250 pengős díja. Stafétaugratás lovaspárok számára. 119 lovat neveztek be erre a versenyre.

Szépen sikerültek az első nap versenyei

Nagyvárad, apr. 24. A vadászlovak díjazása történt meg a nagyváradai lovasversenyek első napján. A Rhédey-kertben gyönyörűen előkészített pályán már reggel nyolcórakor gyülekeztek a lovasok s pontosan fél kilenc órakor kezdődött meg a vadászlovak-verseny előlovasglása. Hatos csoportokban vonultak fel a lovasok a pályára és rövid ügynevezett „melegítés” után vezényszóra végeztek az egyszerű gyakorlatokat, amelyek a lovak fegyelmességének bemutatására vannak előírva. Verőfényes tavaszi nap kedvezett a versenynek; a pályán, a tribünökön és a páholyoroknál vidáman lengedeztek a zászlók és úgy a bíráló bizottságban, amely a tribünök előtt foglalt helyet, mint pedig a lovasokon, akik szokatlanul nagy számban neveztek be, a versenynapok beindításának ünnepi hangulata érzett.

Az előlovasglás bevezése után a tereplovaglás következett. Tizennyolc kilométeres távon zajlott ez le, a legkülönbözőbb akadályokkal, amelyeket részint a terep maga nyújt, részint pedig mesterségesen készítettek elő. A lovasokat ötpercenként indították el a Rhédey-kerti pályáról, s egyenként lovagolták végig a meghatározott és helyenként zászlócskákkal kitűzött utat.

A bíráló bizottság tagjai s a nagyváradai lósporkedvelők lovon, kocsikkal vagy gyalogosan mentek ki a terepre és elhelyezkedtek az érdekesebb és veszedelemesebb akadályoknál, hogy figyelhessék a lovasok teljesítményeit. A Wasserstrom-féle téglagyár szakadékos, hepehupás terepén jelölték ki az első négy akadályt. Ide gyűlt a legtöbb érdeklődő. A lovasok egymás után érkeztek s szépen csúsztattak és ugrattak valamennyien. Az eredményt híradások adták le a Rhédey kerti pályára minden alkalommal, amidőn az egyes lovasok végeztek a nehéz akadály-csoporttal. Ugyanígy történt ez végig a terepen, minden nagyobb akadálynál.

Lapunk zártakor még tart a vadászlovak-verseny, amely a tereplovaglás követő ugratással fejeződik be a Rhédey-kerti pályán.

Tudja-e Ön...

...hogy a 450 milliós lakosságú Kínában csak alig száz családnév van divatban? Az európai ember rendszerint nem tud sokat a mennyei birodalomról, de így is majdnem minden kínai nevet ismer: Vang, Huang, Csang, Csiang, Szung, Szong... Szucsau és Hankau között van egy falú, melynek minden lakója a Csang névre hallgat. A teljes zűrzavart csak a kínai képirás enyhíti némileg: ha két szomszéd közül mindegyik a Yang nevet viseli, az egyik fűzfa, a másik kecske köpjével írja nevét, a Vang családnév az írásmód szerint lovat vagy farkast jelent. A sokszor humoros „komplikációk” természetesen így is elkerülhetetlenek. A legnagyobb nehézségeket okozhatja a házasságnál, hogy a száz név közül sok olyan van, melyek egyáltalán nem illenek össze. Azt például, hogy egy „Cica” nevű hölgy egy „Egér” nevű úrhoz menjen férjhez, minden kínai lehetetlennek tartja. Eppen így nem illik össze a „Víz” és „Tűz”, anagy a „Bika” és „Vörös” név sem mert a kínai bikák sem kedvelik a vörös színt. Igaz azonban ezzel szemben az is, hogy pl. a „Víz” és „Tűz”, vagy „Cipő” és „Láb” nevek szerencsés házasságot ígérnek. Hasonlóképpen sok gondot okoz a névazonosság a közigazgatásban. Nemrég történt például, hogy Kína japán megszállás alatt álló részében két kínai megölt egy japán katonát. A japán nyomozó közlegyeknek sikerült megállapítaniuk, hogy az egyiket „Li”-nek nevezik, a lefolytatási végzés azonban mégsem lehetett végrehajtható, mert a városkában nem kevesebb, mint négyezer „Li” nevű kínai él.

...hogy a tengerek vízszintje a Jeges-tenger olvadása következtében állandó emelkedésben van? Tudósok kiszámították, hogy például Grönland jégmezőinek teljes elolvadása egymagában 6—8 méterrel emelné a világtenger vízszintjét. Ha tehát valamilyen okból a föld jégtömegei hirtelen elolvadnának, a vízözönhöz hasonló világhatasztrófa állna be.

...hogy a „kanapé” szó a görög „conopeion”-ból származik és szunyoghálókat jelent? Az angolban a „canopy” szó még most is ottár, úgyvagy trónmennyezetet jelent.

...hogy a hajtűnek drótból való készítése 1545-től kezdve jött szokásba? Addig a hölgyek kis papálcskákat használtak, melyek gyakran csavarmenteszerűen voltak kifaragva.

...hogy a „divány” szó az arabban és perzsában eredetileg „több lapból álló könyvet” jelentett? Később a szó jelentésátvitel útján törvénygyűjtemények, államtanácsok és törvénykezési testületek jelölésére szolgált, majd a fejlődés további folyamán nyilván a közjogi méltóságok párnaszékei közvetítésével egyszerűen párnázott ülést jelentett.

...hogy a francia trikolor három színének nem ugyanakkora a szélessége? Kezdetben a színek aránya természetesen ugyanakkora volt, azonban kiderült, hogy a kék sáv a vörösnél jóval szélesebbnek látszott és így ennek az érzéki csalódásnak kiküszöbölésére a sávok szélességét úgy választották meg, hogy a kék 30, a fehér 33, a vörös pedig 37 százalékot tegyen ki. (MN.)

Hogyan képzelel a háboruutáni Európát a brit közvélemény?

Magyarországnak még a trianoninál is kegyetlenebb sorsot szán az angol politika irányítóinak többsége

Még ma, a háború negyedik évében is sokan vannak, akik tűzön-vizen át kártartó angol-amerikai barátságukban vakon bíznak abban, hogy Magyarország még a tengely végső veresége, tehát angolzász győzelem esetén sem kerül kedvezőtlen helyzetbe, ellenkezőleg, valami különös kiváltságot élvezne s az egyébként jólismert és bőrirón tapaszalt angolzász megtrólás velünk szemben nem következne be. Ezek számára, akik oly gyorsan felednek és nyomtalanul kitörölték már emlékezetükből Triánont, melynek átka alól csak négy osztendővel ezelőtt szabadultunk fel, éppen a tengelyhatalmak segítségével, egy kis ízelítőt közlünk angol köröknek a háború utáni elrendezésre vonatkozó terveiből, melyek a tengelybarátsággal éppenséggel nem vádolható *Berner Tagblatt*-ban láttak napvilágot a melyeket dr. Kövér Gusztáv kisebbségpolitikai folyóirata, a Genfben megjelenő *Voix des Peuples* is leköszölt. Ennek nyomán ismertettük a cikk alapvető és bennünket egészen közelről érintő megállapításait.

A cikk szerint az angol és amerikai politikai áramlatok alapvető vonásai körülbelül a következőkben rajzolhatók meg:

A baloldal,

melynek fő sajtóorgánumai Nagybritanniában a *Tribune*, a kommunista *Daily Worker*, a liberális *News Chronicle*, a *News Statesman* és bizonyos mértékben a *News of the World*, Hore-Belisha lapja, melyet belpolitikai vonatkozásban a Szovjet-Oroszország iránti rokonszenv befolyásol.

Ezekben a körökben az erőteljes társadalmi átalakulás kérdése élénk vita tárgyát képezi. Külpolitikai téren az az irányzatok, hogy nem kell számotvetni az angolzász államok és a Szovjetunió strukturális különbségeivel, valamint a nemzetközi politikát illetőleg fennálló bizonyos nézeteltérésekkel, hanem az angolzász és szovjet háborus célok teljes azonosságát kell hirdetni. Hasonló-

képpen — e körök szerint — Kelet-Európa és Nyugatásia problémáját is szovjetország értelemben kell szabályozni; ami, kétségtelenül, kedvezőlenül hatna Törökországra, Anglia és az Egyesült Államok barátjára, valamint a lengyelekre és a skandinávokra.

Baloldali angol körök mindig számos előítéletet táplálnak az Ibériai-félsziget és a latin-amerikai államok — ezertünk — „reakció” kormányzatával szemben. India számára teljes és azonnali függetlenséget kívánnak. Katonai téren ennek az irányzatnak hívei a második front felállítását akarják, úgy, ahogyan azt Moszkva sürgeti folyton, vagyis Franciaországban, Belgiumban vagy Németalföldön, esetleg Norvégiában. De, míg e körök azt hirdetik, hogy a nagy csapat elsősorban Németországra kell mérni, elméletben különbséget tesznek a német nép és kormány között s azt hangoztatják, hogy a jelenlegi rendszer bukása után megvolna a lehetőség a barátságos és bizalmas együttműködésre a német néppel, vagyis, nevében nevezve a gyermeket: a német radikális baloldallal.

Az ellenzék

oldalán található szigorú konzervatívok, akiknek fő orgánuma a *Daily Telegraph*. Belpolitikai téren ezek a körök viszálytáncát minden felforgatást és minden komoly társadalmi átalakulást. Harcot hirdetnek nem csupán a kommunizmus ellen Angliában, hanem minden olyan kísérlet ellen is, mely az anglikán egyház forradalmi utatérelését célozza. Innen van e körök ellenszenv dr. Temple érsekkel és *Cripps*-szel szemben. Külpolitikai téren a jobboldali emberei katonai együttműködést kívánnak Szovjet-Oroszországgal, de rendkívül bizalmatlanok továbbra is ezzel a régi vetélytárral szemben a nemzetközi tervek tekintetében. Indiát illetően minden engedményt visszautasítanak. Katonai vonatkozásban mindenképp Németország elleni légitámadásokat, élénkebb ázsiai hadvezetést s második arcvonal felállí-

KÉK MACSKA ÉTTEREM

Nagyvárad legrégebb és legelőkelőbb étterme.

Finom ételek.

Remek italok.

Telefonszám: 22-47

tását sürgetik, éspedig az angolzász érdekeknek megfelelően, akár Egyiptomban, akár a Csendes óceán partvidékén.

A harmadik irányzat,

mely a többséget képviseli, belpolitikai téren az okos és világos fejlődést és nem a más országok példájáról lemásolt, vak forradalmat tűzi programjára. Külpolitikai téren: erősebb és ösztönösebb összefogást sürget a Szovjettel, de nem gondol arra, hogy ebből a katonai és diplomáciai együttműködésből a világháborúkra is kiterjedő közönség származzék. Illetékes képviselői nem táplálnak semmi illúziót Németországot illetően; nem hisznek a német nép és a kormányzat közötti különbségtétel lehetőségében. Katonai céljuk: második arcvonal felállítása ott, ahol lehet, olyanformán, hogy egyidőben az angolzász érdekeket szolgálják és könnyebbéget szerezzenek az oroszoknak, de ugyanakkor befolyást gyakoroljanak a főbb európai semleges államokra, Spanyolorságra és Törökországra.

A cikk ezután foglalkozik azokkal az angolzász tervekkel, melyek Európa keletének háboruutáni sorsát határozzák meg — természetesen angolzász győzelem esetén. Európa kelete alatt azt a területet értik mely a Baltikumtól a Földközi-tengerig, a hatalmas szovjet birodalom és a két tengelyhatalom között terül el. Ezen a téren — az idézett cikk szerint — London és Washington szempontjából három főbb irányzatot lehet megkülönböztetni.

Az orosz irányzat,

mely az 1919-es ideológiához tér vissza s amely semmit sem tanult az azóta szerzett tapasztalatokból. Anélkül, hogy maga kommunista volna, számot vetve az Oroszország részéről támasztandó visszakövetelési igényekkel, kiváló kapcsolatot kíván fenntartani a háború után is Moszkvával és nagyjából a következő rendezéssel álmodik:

Lengyelország visszaállítása, kelet felé kissé csökkentett mértékben, pl. a Curzon-vonalig, nyugaton körülbelül változatlan határokkal; Csehszlovákia teljes visszaállítása, ha lehet, még nagyobb kiterjedésben, Magyarország megosonkítása még tekintélyesebb mértékben, mint a trianoni békeszerződésben; egész Erdély átengedése Romániának, amely ezzel szemben lemondana Beszarábiáról; a szlovén és szerb lakosság magyar és olasz területekkel megkövetelt Jugoszlávia helyreállítása és egyesítése Bulgáriával, mely beleolvadna, ugyanazon név alatt, mint a két utóbbi, a Karagyorgyevicsék államába, Dél negyedik szláv nemzetének minőségében; Görögország megtartása 1941-es határait és ezenfelül Albániából is kiölgítene; Ausztria a Birodalom része maradna, vagy felosztanák Csehszlovákia és Jugoszlávia között;

Európában befolyási övezeteket létesí-

tenének, felosztva a különböző nagyhatalmak között, melyek ott hegemoniát gyakorolnak és a Szovjet között, amelynek befolyási övezete magában foglalva Jugoszláviát is, az Adriáig és a Márvány-tengerig terjedne. A Dardanellák és Törökország kívül esnének ezeken a befolyási övezeteken. Görögország pedig az angolzász zónához tartozna. Az Európa keletén ilyenformán felállított rend pillére Csehszlovákia és Jugoszlávia lenne, mely benső szövetséget kötne a Szovjetunióval.

Ennek a fentebb vázolt felfogásnak híve számos angol és amerikai baloldali politikus, azok a körök, amelyek a legbefolyásosabb Benes Edvárdot és a száműzött jugoszláv kormányt veszik körül s akiket a szovjet diplomácia és a Szovjet valamennyi fanatikusa is támogat.

Kelet és nyugat közötti ütköző

A második terv egy nagy lengyel állam megteremtésén alapzik, mely magában foglalná Kelet- és Nyugat-Poroszországot s Felső-Sziléziát teljes egészében, kivéve mindazokat a további területeket, amelyek 1939-ig Lengyelországhoz tartoztak. (Tehát megint csak a Szovjet javára! Szerk.) Litvánia, Lett- és Észtország ismét független államok lennének e terv szerint, — míg az előbbi terv értelmében a Szovjetunió részei maradnának, — de Lengyelországnál kellene támaszt keresniök. Magyarország nem lenne szűkebb határok közé szorítva, mint a trianoni alapon, de megoldást kellene találni Erdélyre nézve Romániával, melynek másrészt Oroszországgal kellene megegyeznie Beszarábiát illetően. Szlovákia jogot kapna, hogy megegyezzen a csehekkel egy szövetséges állam létrehozására. A horvátok, éppúgy, mint a szerbek és a szlovének, urai lennének a saját sorsuknak; Bulgária külön állam maradna; Görögországnak első helye lenne a Balkán-félszigeten.

Alapvető eszméje ennek a tervnek egy ütköző létesítése a Szovjet és Nyugat-Európa között. Ennek a felfogásnak védelmezői azok az angolzász politikusok, akik a háború utáni időkre egy mérsékelt, polgári és liberális demokrácia megteremtésében reménykednek. Főként a konzervatívok között vannak hívei. A hivatalos Anglia ezideig még a fentebb vázolt két irányzat képviselői között ingadozik. (Ami magyar vonatkozásban azt jelenti, hogy angolzász győzelem esetén a jobbakaratu angol-amerikai terv szerint visszatérnének a Trianon szerinti állapotokhoz, a másik

Munkavezetőket,

akik hid, átereszt, támfal építésben járta-
ok felvesszünk.

Cím

»Méhes Vasutépítési Vállalat« Zsibó, postafiók 22.

Tavasza

vásároljon

divatszörmét

Halász Imre

szücsüztelből

Kazinczy utca 4.

Szörmék, szőnyegek, megóvását

értékbiztosítással vállalom

Nagyvárad Takarékpénztár R. T.

Erdekközösségben a
Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesülettel
Telefon: 12-17, 15-43, 20-44.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Betéteket előnyösen kamatoztat.
Fiókok: Élesd, Margitta, Nagyszalonta.
Raktárházak: Nagyszalontán.

terv szerint pedig, melynek hívei többségben vannak, még kegyetlenebb megcsönkítés várna Magyarországra. Szerk.)

A habsburgi megozdás

Ez a harmadik irányzat nem tulságosan elterjedt, de vannak hívei a brit udvar köreiből, az ultrakonzervatívok között, katolikus körökben és Washington nagyon befolyásos személyiségeihez közelálló körökben. (S nyilván ez a terv táplálja reménytel a hazai angol-barátokat is. Szerk.) Ez az irányzat a Habsburgok régi monarchiájának visszaállítását s egy szövetséges birodalom (empire fédératif) megteremtését kívánja, mely az egyenlő jog alapján német Ausztriából s egy-egy külön cseh, szlovák, magyar és horvát államból tevődne össze. (Arról azonban hallgat a krónika, hogy milyen nagy lenne ez a Magyarország s az említett „szlovák államból“ kívül még milyen területek válnának le róla. Szerk.) Északon e terv

szerint is megalakulna a nagy Lengyelország.

Ez irányzat támogatóinak legfőbb érve, hogy csak valóban jelentős államok képesek magukat fenntartani Németországgal és a Szovjettel szemben, egyesülve különböző nemzetiség egyetlen birodalomban s megakadályozva, hogy a nézeteltérések a végtelenségig állandósuljanak. Természetesen, e harmadik irányzat ellen kézzel-lábbal hadakoznak a Londoban és Washingtonban székelő csehszlovák és jugoszláv államférfiak, míg a szovjet diplomácia egyformán harcol ellene és az előbbi ellen.

Mindezekhez fölösleges bármit is hozzáfűznünk. Azt azonban megegyszer ismétljük, hogy a cikk nem a tengelypropaganda szüleménye, hanem az inkább angol-szlovák barátság felé hajló semleges Svájc egyik tekintélyes lapjából vette át a francianyelvű, de magyar ember szerkesztésében megjelenő *Voix des Peuples*.

(M. F. V.)

Országdolga

Régesrégén nagyuraknak dolga volt az ország dolga: véres kardot körülhordva vitézkedni, dicsőséget learatni, országos gyászt mártogatni mámorokba.

Mostan minden magyar ember minden dolga: ország-dolga! Sok picinyke kis-országból áll az ország: kis-műhelyből, gyárból, házból, kertből, földből. Kiskirály vagy, nem rabszolga!

Országdolga hetyke füttyödő párkereső nagy szerelmed; szép csodákra éhezésed; tollal, karddal, ekevassal, varrótűvel, termő csókkal te írod a történelmet.

Kiskirály vagy a munkádban, bajodban, mit sorsod rádmért, játékokban, zsoldárodban, minden vágyban, melyben egy szebb Magyarország feltündérlék: felelős vagy az országerő!

MÉCS LASZLÓ

MOKOS

Alapítva: 1868

Nagyvárad

Telefonszám: 12-13

kelmefestő,
vegytisztító,
kékfestő

Gr. Csáky István-u. 15.
Kossuth Lajos-uca 2.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári arak!

HÁTHA

Irla: Ujházyné Tóth Mária

Egész héten, hajnaltól alkonyig törte magát a menyecske. A mezőn a tavaszi vetést elvégezte, úgy, mint tavaly, amikor János ment az eke után a napsütötte barázdán.

Földben volt az árpa is, a krumpoli is. Amit megígért az embernek, azt meg is tartotta. Allta a szavát. Pedig az Uristen a megmondhatója, sokszor már azt hitte, nem bírja tovább. Ugy érezte, menten összeroskad. Belül az égető féltés kinozta a szívet, mióta magára maradt. Gyengécske testét meg a kemény férfinak való munka ette, rágta.

Büszke volt a nagy erős emberére, aki fegyverrel a kezében menetel valahol nagyon, nagyon messze. Öldöklő harcban védi a hazát, a földjét, az asszonyát, a fiát, akit még meg sem csókolt, nem is ismer, mert szüretkor született, ő pedig már aratás előtt elment.

A búcsúzásnál János rábizta az egész házat, a mezőt, a jószágot, mindent. És ő vállalta. Megfogadta, hogy gondját viseli az elárvult gazdaságnak, éppen úgy, mintha együtt volnának. Nem szóval ígérte, mert olyankor, ha az embernek nagyon fáj a szíve, nem lehet sokat beszélni. Csak belenézett az embere szemébe és tudták mindaketten, hogy minden rendben lesz. Ugy, mint tavaly és azelőtt.

Két hónapja, hogy utójára tábori lapot kapott. Ő a magáét minden este megírta, ahogy megígérte. Nehéz kézzel írott, gyermekes betűi híven beszámoltak a hosszú nap minden órájáról. Hogy meg van már szántva a tengeritöld, a rozsvetés szárbá szökent és a Jancsikának kibujt az első gyöngyszem-fogacskája.

Hogy választ ritkán kapott és két hónapja semmit, az sem aggasztotta. Tudta, hogy János minden gondolata velük van, az ágyútűzben, gránátrobbanásban is rájuk vigyáz a szerete. Ezért is ment eddig minden a legszébb rendben.

Most, ahogy a húsvét közeledett, egyre lázasabban dolgozott, készülődött. Valami belülről kétséget kizáróan azt sugta, hogy a feltámadási körmenetben együtt mennek ketten. Nem lehet, hogy a nagy ünnepre haza ne engedjék, akármilyen messze is van.

— Hazajön, hazajön! — mondogatta magában százszor is.

— Hazajön! — dalolta a pacsirta a magasban.

— Haza kell jönnie! — erősködött a szíve is.

Virágvásárnapra mindennel elkészült. Kimeszélte a házat, felsuroolta a szobát. A konyha is ragyogott a tisztaságtól. A kertben nyitlak a jácintok és a kerítésre hajló orgonabokor dús virágpompát ígért az idén. Esténként meglocsolta a palántákat és mintha biztatni is akarta volna őket, hogy siessenek, nagyra nőjjenek, mert nemsokára itthon lesz a gazda.

Hétfőn kalácsot sütött, ünnepi ebédet főzött. Délben teher abrosszal terítette meg az asztalt. Azután ünnepelőbe öltözött, a kistűt a karjára vette és kiment az állomásra az ura elé. Hátha késik a lapja és mi lenne, ha senki nem várná a vonatnál?

Végignézte a hosszú vonatot, a le szálló utasokat és várt. Mikor nem jött meg az ő katonája, nem keseredett el. Kiment másnap is, harmadnap

is, minden nap egész héten. Az emberek furcsán néztek rá, mikor kérdezték:

— Kit vársz Julis?

— Jánost várom, hátha megjön már ma.

— Hátha... mondta mindennap. Hátha...! Biztatta magát, amikor elrakta a hiába megterített asztalt. Hátha holnap majd jön!

És holnap is és minden nap új reménységgel vette a karjára kicsi Jánost. Az emberek sajnálkozva csóválták a fejüket, a gyerekek kinevették. Mindenki azt hitte, hogy megzavarta szegénykét a kemény munka és az egyedüllét.

Nagyszombaton még korábban kelt, mint máskor.

— Hátha...

Mindent újból rendbe tett. Az udvart összetakarította és mosolygott, mikor meglátta, hogy egy piros tulipán kinyílt az éjszaka. Tyukot ölt, dalolva főzte az ebédet. Déli harangszóra mindennel elkészült.

Az alvó Jancsikát kivette a bölcsőből, megmosdatta, megfésülte selymes haját és ráadta az új ruhácskáját. A gyermek hangosan nevetett az anyja karján.

Megindult az állomás felé. Halad-szor teszi meg az utat a boldog reménykedés édes izgalomában. Elfelejtette az álmatlanul átvirrasztott éjszakák csüggedését, a nappalok kemény munkáját. A kövér fiúcska súlyát sem érezte, csak szorította magához és alig bírta kivárni, hogy telbukkanjanak az állomás előtti jegegyék.

A szembejövők kérdezni akartak, nem is figyelt rájuk. Az árokparton sárga kislibákat legeltettek huncut szemű kistűk és lenhajú leánykák százszor szépből korszorú fontak a fejükre. Máskor megállt volna beszélgetni velük. Megkérdezni, kinek hány a libája és hogy mikor keltek? — Ma észre sem vette őket. A szíve úgy zakatolt, hogy már azt hitte, hogy a vonat kanyarodik be a hegy alatt.

Pedig még sok idő volt odáig. A gyermek elaludt a karján, édes kis feje ránehezedett a vállára. Az állomás üres volt, ma senki se készült utazni, nem is vártak senkit. Csak egyedül ő.

Leült a rozoga padra és nézett maga elé az üres semmibe. Már nem izgult, nem is félt. Tudta, hogy János megjön. Majd lép a vonatról, elveszi a gyermeket a karjáról és megindulnak hárman hazafelé. Mintha csak reggel utazott volna el, a vásárra, vagy a városba ünnepelt vásárolni.

Egy tyúk kapirgált a kavicsos udvaron és valahol a közelben fát fűrészeltek. A fűrész jajgatva hasított bele a fába, mintha sirt volna. Semmi más nem mozdult.

Végre a jelzőcsengő élesen felsikoltott. Egy... kettő... számolta az asszony, de abbahagyta, mert a váratlan zajra kinyitotta a szemét a kistű. Elmosolyodott és aludt tovább.

Az őt kijött a házból. Akkor vette fel a zubbonyát és sietősen harapott a kezében lévő nagy darab tésztából. Most fejezte be az ebédjét. A sorom-

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank R. T.
 nagyváradai fiókja
 Szent László tér és Hlatky E. utca sarok. Telefon: 24-95
Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank Budapest
 leányintézete
 Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
 Erdélyi hitelkeretben öt éves 5.5%-os kedvezményes kölcsönöket folyósít.

pót kezdte leereszteni és jóakarúan kérdezte, mikor az asszonyt meglátta a padon:
 — Az uradat várod Juliska?
 Majdnem szánalom érzett a hangján.
 — Hátha megjön — sóhajtott nagyot a menyecske.
 A hangja most bizonytalan volt és

a torkát szörnyű télelem szorította össze.
 — Hátha nem jön?! Uram Istenem, ha nem jönne!
 A vonat füstölve zakatolva robogott el előtte és megállt egy szempillantásnyi időre. Nem mert megmozdulni, félt felállni, hátha megint hiába jött. Hátha nem lehet senkinek elébe sietni.

Mikor már azt hitte, hogy nem bírja tovább a rettenetes bizonytalanságot, akkor hallotta, hogy kemény léptek alatt megcsikordul a kavics. Mint-ha katonabakancsok jönnének szaporán sietéssel.
 És egyszer csak ott állt előtte János. Az ő nagy erős, drága katonája. Éppen úgy történt minden, mint ahogyan annyiszor elgondolta. Az arca kicsit megkeskenyedett, a nap barnára égette, de a szeme nevetett rajtuk. Megölelték egymást, azután végtelen gyengéden erős karjára vette a fiát.
 Mindez egészen természetes volt. Az is, hogy beszélni egyikük se tudott, az is, hogy Jancsika tel sem ébredt, átfonta karjával az apja nyakát és álmodott tovább a vállán.
 Az utszéli jegenyék barátként bólogattak feléjük és egy aranybarna pillangó féktelen jókedvvel táncolt előttük a napsugárban. Csordultig megtelt a szívük és nyugodt csendes boldogsággal megindultak hazafelé.

Nagyváradon létesítendő
Nyilvántartó hivatalának vezetésére
 számvitelben otthonos, keresztény, komoly munkaerőt, (esetleg nyugdíjast) és 2-3 tisztviselőt (tisztviselőnőt) **keres**
juni s 1.-re nagyvállalat.
 Ajánlatokat Nagyvárad, 1. Postafiók 150 szám alá.

analfabéta tanfolyam látogatására, akkor egészen bizonyosan rövid idő alatt igen szép eredményt lehetne elérni.

Magyar nőfa- és táncanfolyam
 Nagy népszerűségnek örvendenek a magyar nőfa és táncanfolyamok. A fiatalságot idegen nemeztisztegű falvakban is vonzza ez; megszeretik a magyar dalt, szívesen éneklük, a dalszóvegek révén könnyen gyarapítják nyelvismeretüket s hogy a tánchoz nem kell kötéllel fogni őket, azt talán szükségtelen is külön megemlíteni.

Érdekes, hogy román községek lakossága, különösen a Levente ifjuság, szívesen látogatja a nemzetnevelési tanfolyamokat is. Buzgón tanulják a történelmet, pompás feleleteket adnak s évről-évre szemléletmódot gyarapszik a magyar nyelvismeretük.

Osszegezve: az idén rendezett tanfolyamoknak nem kevesebb, mint 18 ezer hallgatója volt a megyében, ami az iskolán kívüli népművelési mozgalom rendkívüli jelentőségét mutatja s fogalmat nyújt a munkáról, amelyet a mozgalom munkásai **Tarkó Lajos** titkárral az élükön, végeznek.

350 ezer hallgató a népművelési előadásokon

A tanfolyamoktól függetlenül számtalan népművelési előadást tartott az iskolán kívüli népművelési bizottság. Tavaly 314 ezer hallgatója volt ezeknek az előadásoknak. Az idén mintegy 350 ezer hallgatóra lehet számítani. Csak Székelyhídon, ahonnan már beérkezett a jelentés, 20 előadásnak 2990 hallgatója volt az idén. Lelkészek, tanítók, közigazgatási tisztviselők, orvosok s mások buzgólkodtak nagy ügyszeretettel az előadások megtartásában. De, amint a jelentések beküldőinek véleményeiből, javaslatából kiténik, mindenütt nagy hiány van előadóknak. A központból kellene előadókat sűrűn kiküldeni, mert idegen szónoknak mindig nagyobb a varázsa. Ehhez azonban a népművelési bizottság nem rendelkezik elegendő anyagi erővel. Ebben az évben a vármegye 19 ezer pengőt, az állam 16 ezer pengőt juttatott a Bihar vármegye iskolán kívüli népművelés céljaira — természetesen a központi iroda tisztviselőinek fizetésén kívül. Ebből az összegből valóban csak a népművelők egyéni lelkesedésének és áldozatkészségének hozzáadásával lehet eredményt elérni.

(j. b.)

Olvassa és teriessze a Magyar Lapokat

Százezrek szellemi szükségletéről gondoskodik a megyei Népművelési Bizottság
Román községek leventeifjusága szívesen látogatja a nemzetnevelési előadásokat

Nagyvárad, április 24. Most folynak be a jelentések a vármegyei iskolán kívüli népművelési bizottság titkárságához azokról a tanfolyamokról és előadásokról, amelyeket a bizottság az elmúlt működési év folyamán megszervezte rendezett.
 A népművelés minden területére kiterjednek ezek a tanfolyamok. Az analfabéta tanfolyam az irni-olvasni nem tudóknak nyújt alkalmat a betűvetés elsajátítására; az alapismeretterjesztő tanfolyam az elemi iskolák első három osztályának tananyagából ad izelítőt azoknak a felnőtteknek, akiknek gyermekkorukban nem volt alkalmuk iskolába járni; a magyar nőfa tanfolyam a falvakban is veszedelmesen hódító „slágerekkel” veszi fel a harcot s egyuttal az ősi magyar táncokat eleveníti fel; a magyar nyelv-

tanfolyam a más anyanyelvűeknek nyújt lehetőséget az államnyelv elsajátítására és különösen az idegen nemeztisztegűkhez hasonlított magyarokat igyekszik visszavezetni; a népművelési tanfolyam, a varrásban, szabásban, főzésben, gyermeknevelésben, háztartásvezetésben ad elméleti és gyakorlati kiképzést; az egészségügyi tanfolyam főként a szociális betegségek elleni küzdelemre és a helyes testápolásra tanít; a gazdasági tanfolyam a gazdálkodás különböző ágában juttatja hallgatóit hasznos ismeretekhez; a háziipari tanfolyam jövedelmező munkához segít, a nemzetnevelési tanfolyam pedig a magyar történelem és a magyar föld megismertetésével fejleszti a nemzeti érzést.
 Kétségtelenül legnagyobb jelentőségű az analfabéta tanfolyamnak van, mert

bizony elég tekintélyes azoknak a száma, akik vagy egyáltalában nem tudnak irni-olvasni, vagy pedig nagyon fogyatékosak az ismereteik ezen a téren, sok esetben azért, mert a román megszállás idején nem járhattak magyar iskolába. Ebben az évben hozzávetőlegesen 50 analfabéta tanfolyam volt a megyében, körülbelül 3000 hallgatóval. Sajnos; a tüzelőanyag hiánya és egyéb, a háborúval kapcsolatos körülmények több helyen lehetetlenné tették az idén a tanfolyamok befejezését s ezért ebben az évben előreláthatólag kevesebb lesz az eredmény. De már az eddig befutott jelentések alapján is megállapítható, hogy az érdeklődés növekedőben van e kimagasló fontosságú népművelési mozgalom iránt. Még természetesen küzdeni kell az előítéletekkel, mert nem könnyű felnőtteket rábírni arra, hogy gyermekek módjára iskolába járjanak. Szégyellik a dolgot; a szomszéd vagy a koma lebeszéli őket és még az öntudatosabbak is csak titokban, a sötétség leple alatt lopakodnak a tanfolyamra. **Tarkó Lajos**, a vármegyei iskolán kívüli népművelési bizottság kitűnő titkára meséli a következő jellemző esetet: Márciusban megjelent egy nagyobb községben a tanfolyam záróvizsgáján, de a kitűzött időben, délután öt órakor még egy lélek se mutatkozott a tanteremben.
 — Mi lesz a vizsgával? — kérdezte megütözve a tanítót.
 — Tessék csak várni — kapta a választ. — Még világos van. De mihelyt besötétedik, lassan ide, szivárognak az összes hallgatóim.
 Ugy is történt. S minden hallgató oly szépen vizsgázott, hogy megkapta a tanfolyam elvégzését bizonyító okleveletet...
 Általában azt lehet mondani, hogy az analfabéta tanfolyamra jelentkezők 75 százaléka megtanul irni-olvasni az előírt 80—120 óra alatt. A többi kedvét veszti, elszéled, rossz anyagnak bizonyul. Ha törvény lenne, hogy legalább 30 éves korig minden irni-olvasni nem tudó felnőtt kötelezhető az

1841 1943
PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK
 Alapítva 1841-ben kelt királyi szabadalomlevéllel.
Alaptőke és tartalékalapok: Pengő 58,000.000.—
Nagyváradai fiókja: Bémer-tér.
 Telefon: 10-31, 10-32 — Sürgőnycim: „COMMERZ”
 Betéteket előnyösen gyűmölcsöztet. — Ingatlanokra előnyös kölcsönöket nyújt.
 Bankszerű hiteleket folyósít. — Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

HUSVÉTRA legszebb
 ajándék tárgyak
Viktor Árpád
 óra és ékszerüzleténél
 Nagyvárad Rákóczi út 3.

„FIAMAT ADTAM A HAZÁÉRT“

Háborus tehervállalásunk egyéni áldozathozóinak nagy érdemét kívánja legfelsőbb hadvezetőségünk különösen elismerni, amikor az édesapjukat vesztett magyar gyermekek mellé is emlékrömet tervez. A kitüntetés formájára, külső hatására hasonló a többi, különböző címen adományozott medáliákhoz, csak felírásában egészen más. Az érem szélén körülírt szöveg ad ennek a kitüntetésnek olyan belső jelentőséget, amely minden más cífra rendel, vagy togható elismerés fölé helyezi azt.

„Apámat adtam a hazáért“.

Ez a rövid mondat fogja kifejezni három egyszerű szavával az érem drámai értelmét. Ez a sokatmondó felírás ad majd perzselő magyarázatot arra, hogy hány kis magyar róttá le már gyermekkorában a hazájával szemben hozható legnagyobb áldozatát.

De ez a messzevilágító három szó nem csak elismerést, megbecsülést, emlékeztetést jelent. Figyelmeztető kiáltás lesz ez a türelmetlenek felé is, akik még ma sem szívesen akarnak kizökkenni békebeli kényelmükből és a háborus élet apróbb-nagyobb terhei és kényelmetlenségei ellen megmondolatlannal zúgolódnak. S egy hatalmas kérdőjel is telmered majd az örök figyelmeztető három szó mögött a türelmetlenkedők felé — hogy: te mit adtál eddig hazáért?

Rendjelet még nem alapítottak ilyen közmegelegedésre, mert ennek odaitélésénél nem lesz szükség bizottságra, mérlegelésre, ajánlásra vagy pártfogásra. Egyetlen alapekkmány biztosítja ennek az éremnek tulajdonjogát: az a hosszú névjegyzék, amely a magyar honvéd vérdíjazóiról tanuska-dik nagy élet-halál harcunkban.

Büszke magyar szívvel köszöntjük a legszebb jelentőségű magyar háborus áldozati éremet. S talán a nemes terv erkölcsi jelentőségének mélyéges átérzése villantatja át agyunkon azt a gondolatot, hogy áldozataink emlékjelvénye még lélekbemarkolóbb példaadással figyelmeztetne a nagy megpróbáltatások elviselésére, ha azoknak a magyar anyáknak a mellére is odatűznék, akik niaikat adták a hazáért.

Nem kívánunk áldozataink hordozásában rangsort állítani, de úgy érezzük, ha valaki kitüntetést érde-

mel övéinek elvesztéséért, akkor a magyar anyákról sem szabad megfeledkezni.

Ott akarjuk látni a magyar anyák mellén is az áldozati éremet, hadd hirdesse országszerte, hogy „Fiamat adtam a hazáért“. Csillogjon a kitüntetés a felett a szív felett is, amely alól annyi magyar élet indult már el hősi utjára, amely annyit szenvedett, dobogott már a hosszú, nehéz magyar úton és amely mindig olyan csodálatos türelemmel viseli soha be nem győzhető fájdalmas sebét.

Áldozatos munkával enyhíti a Vöröskereszt a háború szenvedéseit

Dr. Szedlák Ödön előadása a Tűzharcos Otthonban. Ingyenes főzótanfolyam indul a tűzharcos asszonyok részére

Nagyvárad, ápr. 24. A Tűzharcosok és a Vitézi Szék Rákóczi-út 13. számú otthonának előadója esütörtökön este dr. Szedlák Ödön, a nagyváradi elmekórház főorvosa volt, aki előadásának tárgyánál rendkívül érdekes témát: a Vöröskereszt intézményének megvilágítását választotta.

Előadás előtt Bodó Bertalan közölte a jelenlevőkkel, hogy a tűzharcosok női hozzátartozói részére főző-tanfolyam indul, hogy a háborus élelmiszerek elkészítésében a családanyák begyakorolhassák magukat. A tanfolyamon való részvétel kötelező és alól csak azok mentesülhetnek, akiknek elfoglaltsága nem engedi meg, hogy a főzőiskolába eljárjanak. A nagy gyakorlati hasznot jelentő tanfolyam egyébként a kevésebb tehető háziasszonyok részére ingyenes.

A Magyar Hírszékgy elmondása után dr. Szedlák Ödön tartotta meg nagy érdeklődéssel várt előadását.

Mielőtt a részletek ismertetésére térnénk — vezette be ismertetését a kitűnő előadó. — tudnunk kell azt, mi is tulajdonképpen a Vöröskereszt? A felületes szemlélő részére néhány centiméteres jel, amelyet a társadalom különböző rétegeiből kikerülő nők és férfiak fehér karszalagon viselnek, mások finom emalírozott lapokról világít felénk, vagy kórházak, hajók és hadirepülőgépek lobogóin lengeti a szél. A mélyebbre tekintő előtt azonban ennél több a Vöröskereszt. Jelkép és fogalom, melynek hátterében egy hatalmas

PAPP MARGIT

bútorkiállítás

ujra személyes vezetése alatt áll...

Rimanóczy utca 8

Telefon: 14-23

Ragyogjon ott a magyar anyák szíve felett is elvesztett gyermekükre felhívó szöveg, amely megajánlja a legnagyobb áldozat előtt. (KISKUN)

emberbaráti intézmény munkái végzik felbecsülhetetlen feladataikat. Szébb és találhatóbb jelképet nem is választhattak volna! Krisztus keresztjére, a Megváltó áldozatos ezenvedéseire utal ez a fenséges jel, amelynek feltűnésekor a harcterek sebesülteit mintha a Megváltó kétezer év távlatából is erőteljes szavai hallanák: Ne féljétek, én veletek vagyok!

Szedlák dr. ezután rátért a Vöröskereszt keletkezésének ismertetésére. Vázolta azokat az okokat, melyek ezt az egyre nagyobb feladathoz jutó intézményt létrehozták és ismertette a munkát is, melyet alapítói és a Vöröskereszt első „katonái“ kifejtettek. Majd így folytatta: A Vöröskereszt működési köre egyre bővül és fejlődik. Az otthonmaradtak és hozzátartozókkal való kapcsolat fenntartása munkakörét még inkább kiszélesíti. Feladata természetesen háborúk idején bír különös fontossággal, de nem pihen a békében sem. Látjuk, hogy egyik városban a mási után létesülnek a harcterről érkező sebesülteket befogadó kórházak és ez másképpen nem lenne lehetséges, csak úgy, hogy az intézmény ennek a munkának elvégzésére már jó előre felkészült. Célkitűzése nagysebecsű. Az emberiség fogalma talán sehol sincs tökéletesebben kifejezve, mint a Vöröskereszt terén. Ahol az embert önmaga felé kell emelni, a Vöröskereszt katonái mindig ott vannak és ott lesznek.

Hogy ez a munka milyen nagyvonalú — folytatta dr. Szedlák Ödön. — elég ha néhány példát említenek. A Vöröskereszt tagjainak száma nem sokkal az intézmény alapítása után már 50 ezerre volt — már akkor is 5 millió svájci frank — abban az időben hallatlanul jelentős összegű vagyonnal rendelkezett. A sebesültek megmentésén és ápolásán kívül a fogoly katonák, sőt újabban a civil internáltak nyilvántartásával és megsegítésével is hatalmas munkát végez. A genfi központban minden fogolyról egyéni lapot készítettek már az elmúlt háború alatt is s annak a teljesítménynek nagyságára, amit a három ezer embert foglalkoztató „kartotékolás“ jelentett, mi sem jellemzőbb jobban, mint hogy a központi bizottsághoz naponta 50 ezer levél futott be, melyekben az aggódó hozzátartozók fogoly csalátagjaik sorsa felől érdeklődtek. De voltak napok, mikor az érdeklődő levelek száma 80, sőt 100 ezerre emelkedett. Ezeket a leveleket a Vöröskereszt tisztviselői az egyéni lapokhoz fűzik s ez teszi lehetővé, hogy mindig mindenkiről,

akit sikerült a nyilvántartásba felvenni, pontos felvilágosítást nyújt a Vöröskereszt.

A foglyok és az internáltak nyilvántartásánál azonban sokkal komolyabb és nehezebb a súlyos sebesültek és a halottak felkutatása. A súlyosan sebesültek ugyanis már csak nehezen adhatnak hírt magukról — a halottak pedig hallgatnak. Az intézmény azonban ezzel a szinte leküzdhetetlennek látszó akadályal is egyre inkább megbirkózik. Erdekese, hogy az elesett repülőkről sokszor éppen az ellenfél révén értesül a Vöröskereszt, ami talán mindennél inkább bizonyítja a fegyvernem katonáinak szolidaritását.

Hiányos lenne azonban a kép — mondotta ezután a kitűnő előadó — ha nem beszélnék a vérádról. Miben áll ez? Hála az orvostudomány fejlődésének, ma már a legsúlyosabb vérvesztést szenvedő katonákon is tudunk legtöbbnyire segíteni vérátömlesztéssel. A mögöttes országrészekben intézkedés történt véradó központok létesítésére. Innen aztán szálló állapothoz az adott vért a harcterekre szállítják, ahol megfelelő módon ismét megolvasztják. A véradás nem jár veszéllyel, sőt különösen igénybe sem veszi a véradó szervezetét. Az itthonmaradtok egyébként is belátták: a véráldozatnak kölcsönösnek kell lennie. Akik a harctéren vértüket áldozzák értünk, megérdemlik, hogy mi is a vérünket adjuk miat-tuk.

Szedlák Ödön dr. ezután a következő szavakkal fejezte be nagyikerű előadását:

A tegnap után a ma itt áll és a holnap közeledik. S abban a küzdelemben, amely ennek a holnapnak szebbé, jobbá tételére érdekében folyik, méltó módon veszi ki a részét a Vöröskereszt minden fölüllemelkedő „internacionáléja“ is. A kiváló előadót lelkesen ünneplő, nagyszámú közönség nevében Vidor József, az Iekolánkivüli Népművelési Bizottság főtitkára köszöntö meg dr. Szedlák Ödönnek az érdekes előadást s egyben közölte a hallgatósággal, hogy a jelenleg rendezett előadásokon túl külön az előadásokat is hajlandó rendezni a Népművelési Bizottság, amennyiben egy-egy könyvelési, ipari, vagy kegykedelmi tanfolyamra húsz-harminc jelentkező is lenne.

Az előadást második részében Engli Sándor állami tanító előadással kísért vetített képekkel mutatott be jelentős nemzetörténelmi mozzanatokot. (h. i.)

Valódi svájci órák **Blóz Zoltánnál** Ezüst dísz tárgyak
Szt János utca 3. sz.

Modern ékszerek készítése és alakítása. Óratokot aranyból, platinából, ezüsből gyönyörű kivitelben készítenek.

„Carmen“ Cipőgyár R.T.

Nagyvárad Telefon 21-46, 21-47

Gyártmányai:

férfi-, női- és gyermekcipők,
bőr- és műtalppal.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZABADSÁG-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40, félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Idejekorán kell feladni a jégbiztosítást. A gazdának mindig szüksége volt arra, hogy elemi csapások által okozott károk ellen biztosítás útján védekezze, a mostani sulyos idők pedig egyenesen megkövetelik minden gondos termelőtől, hogy ezt a védelmet igénybe is vegye és ne bizza saját és családja sorsát a vak véletlenre. Minél előbb jelentse be minden gazda termékének jégbiztosítását, mert a jégbiztosítás díja akkor sem több, ha a biztosítás már kora tavasszal kerül feladásra. Az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ** helybéli főigényképe: Szent László-tér 2.

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK A KOLOZSVÁRI PÜSPÖKI HELYTARTÓSÁG TERÜLETÉN. *Gajditsy* Bélát szentszéki alelnöknek nevezték ki. Püspöki tanácsosok lettek: ifj. *Lajos Balázs, Márkos András, Péter Imre, Pálffy János, Gáspár Béla, Márton Mózes, László Imre, Bercsényi Elemér.* Tiszteletbeli szentszéki ülnökök lettek: *Hász Oszkár, Ujlaky János, György Lajos, dr. Lőrincz József, Szabó Dénes, Takó Béla, Papp Dénes, Szilveszter Béla, Mihály Imre* kihelyezett lelkész *Borgóprundon, Faragó Ferenc O. M. C.* atyát próbaidőre átvették az erdélyi egyházmegyébe és Gyergyószentmiklósról küldték segédlelkésznek, *Tarkó Béla* székelyszenttamási plébános május 15-én nyugalmába vonul.

ELJEGYZÉS. *Dr. Rónay Ida* orvos és ifj. *Felvidéki István* hírlapíró, a „Magyar Lapok” és az „Erdélyi Néplap” helyi munkatársa, jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.) — *Katonai* szolgálatot teljesítő katonai munkatársunknak és *dr. Rónay Idának* lapunk szerkesztősége őszintén és melegen gratulál.

A Hajdusoboszlói Gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek az eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban, és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többre, mint odahaza. A Hajdusoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Viszautazánál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdőigazgatóság.

FEHÉRHÁZI BAJTÁRSÁK! Felhívjuk figyelmeteket arra, hogy mi is a fehérház célja: Mindazokat az egyesület keretébe vonni, akik a nemzeti összeomlás alatt a magyar alkotmányosság visszaállítására érdeklődnek, akik a társadalmilag dolgozni, hogy egymást megismerve és együtt munkálkodva az ország újraépítésének nagy munkájában eredményesebben közreműködhessenek. A hazafiasság ápolása, a társasági élet és a bajtársi szellem fejlesztése. A törvényes állapot és a polgári rend rendületlen fenntartása. Mindezeknek megismertetése és továbbápolása céljából május 10-én este fél 7 órakor bajtársi összejövetelt és ismertető előadást tartunk a Széchenyi épületben (Rákóczi ut 13.) levő helyiségünkben, melyre az összes bajtársakat ezennel meghívjuk és feltétlen megjelenést kér az Elnökség.

A MUZEUM MEGNYITÁSA. Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a Múzeum vasárnap megnyílik újra a téli szünet után. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt, délután, minden esütörtökön délután, van nyitva. Belföldi 20 fillér, Kérjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy látogasson minél gyakrabban eok viszontagságon átment múzeumunkat.

Hogy lakása hangulatos legyen, színes, modern bútort MEZEI-nél vegyen Szabadság-utca 12. (Szacsavav-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák díótánczattal is. Előnyös vétel.

A LUTHER KAR KIVÁNSÁGHANGVERSENYE. A nagyváradi evangélikus egyházközség Luther Kara f. évi május 1-én délután fél 6 órai kezdettel a Sal Ferenc utca 9. szám alatti Magyar Ház dísztermében a Vörös Kereszt és a sebesült honvédek javára *kivánsághangversenyt* rendez, melyre Nagyvárad városának magyar társadalmát felekezeti és társadalmi különbség nélkül szeretettel meghívja.

Kerékpár rádiók részletesre is kaphatók **PÁLFFY J.** Kühne-lerakat Mussolini-tér 16 sz. Telefon: 15-24

HIRDETÉS
 A Hangya Ipar r. t. budapesti lakosnak a Gillányi-u. 28. sz. a. telken rum és líkőrgyár telep felállíthatása céljából az I. foku Iparhatósághoz benyújtott kérelme és az 1884. XVII. t. c. 27. §-a alapján a helyszíni tárgyalást 1943. május 5. napján délelőtt 10 órára tűzték ki.
 Erről a kérdéses telek körül lakó szomszédokat, általában a közönséget azzal a felhívással értesíttem; hogy mindazok, akik a tervezett telep ellen bármilyen kifogást akarnak tenni, azt az I. foku Iparhatóságnál (Teleki-u. 3. I. em. 6. sz. a.) a tárgyalás napjáig írásban, a helyszíni tárgyaláson pedig szóval előterjeszhetik.
 Nagyvárad, 1943. február 18.
 Dr. Varga László s. k., tanácsnok,
 mint I. foku Iparhatóság
 A kiadmány hitelűl: **Baranyi** irodavezető.

BELVÁROSI Nagy husvétii műsorunk:
Eletre ítélték
 Az örökké új óriás magyar film!
 Jávor, Petrovich, Zádor Gyöngyi, Somlay, Pethes, Maklár, Juhász, Földényi stb.

KORONA Filmszínház Szombattól:
Pénz áll a házhoz
 Mulatságos, kacagtató vígjáték
 Latabár, Kiss Manyi, Vaszary, Bilicsi, Pethes
 Vasárnap, hétfőn: **Matiné**

A CASINO husvétii műsora
Toprini mász
 Főszereplői: Tolnay Klári, Kiss Ferenc, Jávor, Maklár

KÉT PÁSZTORT VESZ FEL A VÁROS. Nagyvárad város polgármesteri hivatala az alábbi hirdményt adta ki: A „Szálkai” és „Olaszi” legelőkre kijáró csordák részére a legeltetési idenyre a város két pásztort alkalmaz. Érdeklődők jelentkezzenek a gazdasági ügyosztálynál (Városháza II. em. 26 sz.) a hivatalos órák alatt. Gazdasági tanácsnok.

INGYENES ÉS KEDVEZMÉNYES HELYEK A MAGYAR ISKOLASZANATORIUM EGYESÜLET SZENTGOTTHÁRDI ISKOLAI JELLEGU TUDÓGYÓGYINTÉZETÉBEN. A Magyar Iskolaszanatorium Egyesület szentgotthárdi tudógyógyintézetében 30 ingyenes és 20 kedvezményes hely nyer betöltést. Részletes felvilágosítást ad a központi iroda (VIII. Sándor-u. 26.), ahová a kérvények küldendők.

IGEN NAGY ÉRDEKLŐDÉS NYILVÁNUL MEG AZ NSE VIVÓVERSENYE IRÁNT. Beszámoltunk már róla, hogy ünnep elsőnapján délután 4 órai kezdettel igen nagy vívóversenyt rendez az NSE. A nagyevű BEAC vívóvárosja lesz az ellenfél s így városzerte nagy érdeklődés nyilvánul meg a vívóverseny iránt.

OTBA IGÉNYJOGOSULTAK FELGYELMÉRE! A Magyar Iskolaszanatorium Egyesület svábhegyi iskolaszanatóriumában a pénzügyminiszteri rendelet értelmében 70 OTBI igényjogosult tag gyenge verszegény, megerősítésre szoruló iskolásgyermekek nyer felvételt (a rendelet értelmében tüdőbetegek kizárva) úgy a nyári szünetre, mint pedig az 1943-44. iskolai tanév első felére. A szentgotthárdi iskolaszanatóriumba tüdőbetegek is felvételt nyernek. Könnyebb és súlyosabb osztály. Részletes felvilágosítást az OTBA központi orvos urak, mint pedig az egyesület központi irodája nyújt (Budapest, VIII., Sándor-u. 26. szám.)

Felhívás a kenyérgabonajegy tulajdonosokhoz

Nagyvárad thj. város polgármestere 10.852-1943. k. é. szám alatt a következő hirdményt adta ki: Értésítem a kenyérgabonajegy tulajdonosokat, hogy a m. kir. Közellátási Miniszter Úr hozzájárult ahhoz, hogy a vámörölő malmokban a szabályszerű jegyzelvények leadása ellenében folyó hó 19-től kezdődően megöröklhetessék.
 Nagyvárad, 1943. április hó 21.
 Dr. Soós István s. k., polgármester.

Szolgáltatás gyógyszertárak:
V. CSOPORT:
KLEOPÁTRA gyógyszertár, Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.
CSILLAG gyógyszertár, Mussolini-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.
MÁTYÁS KIRÁLY gyógyszertár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.
szent ANTAL gyógyszertár, Csárdi-czy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

Valódi órák óriási nagy választékban **GYENGE** óras és ékszerésznél Rákóczi ut 19 sz.

Gondoskodjunk mielőbb tüzifaszükségletünk beszerzéséről

**Junius 30-ig 50 százalékos tarifakedvezmény.
Kötelesek a kereskedők sulyban ki-
mérve is kiszolgáltatni a rendelt fát**

Nagyvárad thj. város polgármestere a m. kir. belügyminiszter 71.197—1943. IV. számú rendelete alapján tudomására hozza az összes tüzifakereskedőknek és az érdekelt fogyasztó közönségnek is, hogy a multban tapasztalt tüzelőanyag ellátási zavarok elkerülése érdekében a tüzelőanyagok beszerzéséről mielőbb gondoskodják annál is inkább, mert a tüzifa beszerzése és leszállításánál 1943. június 30-ig az 50 százalékos vasuti tarifa-kedvezmény biztosítva van.

Ezzel kapcsolatban ismételtlen és ayomatékosan felhívom a tüzifa-kereskedők figyelmét arra, hogy minthogy ismételt panaszok érkeznek a tüzifa kiszolgáltatás rendszeretlen és hiányos voltára vonatkozólag, kötelesek bárkinek kérelmére a megrendelt tüzifát sulyban és kimérve kiszolgáltatni. Minden fakereskedő köteles a megrendelés helyén és a fatelepen táblát kitétetni, jelen rendelkezés kiadásától számított 8 nap alatt, a következő szöveggel:

„A megrendelő kívánhatja, hogy a megrendelt tüzifamennyiség sulyban is kimérve szolgáltatassék ki. Ezen kívánásnak a fakereskedő köteles vonakodás nélkül eleget tenni.”

Felhívom a fogyasztó közönség figyelmét arra, hogy amennyiben ily természetű kívánásnak a fakereskedő nem tenne eleget, azonnal tegyen arról a hatóságnak (rendőrség, közlekedési ügyosztály) jelentést és lehetőleg 2 jelenlévő tanuval igazolja állításának valóságát. Ez esetben, ha a feljelentés valósága beigazolódik, azonnal intézkedni fogok a fakereskedői jogosítvány megvonása iránt és ezenkívül az illető fakereskedőt a törvény rendelkezése alapján is felelősségre vonja az illetékes hatóság.

Egyben felhívom a fakereskedői jogosítványai bíró egyéneket arra, hogy amennyiben az 1943—1944. évi tüzifaévadra nem igazolják jelen hirdetmény közzétételétől számított 30 nap alatt, hogy megfelelő kötések elcsökkentek, úgy haladéktalanul el-

Tilos keresztbe rakott métert kiszolgáltatni

Végül a méteres kiszolgáltatásoknál a visszaélések megszüntetése érdekében értesítem a vásárló közönséget és az összes érdekelt tüzifa kereskedőket, hogy amennyiben a vásárló nem sulyra kívánna vásárolni, ez esetben is tartozik a fakereskedő, minden felszólítás nélkül, a méter-rakathba kiszolgáltatandó tüzifát rendes rakással kimérni, mert a keresztbe rakott méternek kiszolgáltatása tilos.

A fennálló rendelkezések módját adnak a fakereskedőknek arra, hogy a maximális ár betartása és a faterdes sulyban való kimérése mellett is, tisztességes polgári haszonra tegyenek szert, mert a mai idők nem

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

Alapított: 1887   Központ: Budapest, V. József Nádor-tér 2-4. sz.   Sürgőnycim: HITEL

Foglalkozik a banküzlet összes ágával

Fiókok és affiliált intézetek minden nagyobb vidéki városban.
Levelezők: a bel- és külföld minden fontosabb kereskedelmi gócpontjában.

Nagyvárad fiók: Rákóczi-ut 2. — Telefon: 15-46, 15-47, 15-48.

terjesztést teszek a nagykereskedői és kiskereskedői jogosítványok megvonása iránt.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei
Dayka Margit 29-én este,
30-án délután és este
a színházban

Bácskai dinom-dánom kacagtató, vidám operett-ujdonság bemutató előadása szombaton este lesz, premier-bérlet keretében. Gyönyörű muzsika, pompás táncok. Főszereplők: Márffy Vera, Kemény Gizi, Góndó Klári, Szögi Arany, Benkő Béla, Szabó Ernő, Halassy Gyula, Út Endre. Rendező: Danies Győző. A-bérlet előadása kedden este.

Husvétii ünnepi műsor: Vasárnap délután egy negyed 4 órakor a legnagyobb operett-siker, a *Mária főhadnagy* megy rendes helyárrakkal, vasárnap este pedig a *Bácskai dinom-dánom* c. operett-ujdonság. Husvét hétfőjén délután egy negyed 4 órakor rendes helyárrakkal a *Bácskai dinom-dánom*, este pedig a *Mária főhadnagy* van műsoron rendes helyárrakkal. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Kedden este A-bérletben a *Bácskai dinom-dánom*.

Szerdán este „filléres helyárrakkal” nagy kacagtató este, csak felnőtteknek. Színe kerül: *Mondj igazat* c. Vaszary-bohózat.

Dayka Margit 29-én este, 30-án délután és este vendégszerepel az *Udvarolni felesleges* című nagyszerű vígjáték-ujdonságban. Vaszary Gábor legújabb vígjátéka a budapesti Új Magyar Színháznak még ma is műsordarabja és nap, mint nap telt nézőterek mellett kerül előadásra. Mérsékeltlen felemelt helyárrak. 29-én premier-bérlet, 30-án este A-bérlet, csekély ráfizetéssel. Kérjük a m. t. bérloinket, hogy 27-én, hétfőn délig helyeiket a színházi pénztárnál ki-váltani sziveskedjenek. (Ráfizetés nagypáholyánál 6 P., kispáholyánál 5 P., zöllyénél 1.— P., kórszéknel 0.70 fillér.) Bérletjegyük felmutatása mellett.

HETI MŰSOR:

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: *Bácskai dinom-dánom*, premier bérlet.

Vasárnap délután *Mária főhadnagy*.

Vasárnap este *Bácskai dinom-dánom*.

Hétfőn délután *Bácskai dinom-dánom*.

Hétfőn este *Mária főhadnagy*.

Kedden este: *Bácskai dinom-dánom* A-bérlet.

Szerdán este: *Mondj igazat*.

Csütörtökön este: *Udvarolni felesleges*, premier bérlet, ráfizetéssel.

Segítsünk a szilágypéri tűzkárosultakon

Az Erdélyi Párt országos központjának felhívása

Az Erdélyi Párt országos központja az alábbi felhívást intézte Erdély magyar társadalmához:

Huszonhét magyar családot tett hajléktalanná az a bolzalmos tűzvész, amely Szilágypér községben pusztított. Hét halottja és számos sebe-

sülte van a tűzkatasztrófiának, az anyagi kár pedig a 300.000 pengőt is meghaladja. A tűzkárosultak minden vagyona odaveszett, gazdasági berendezéseik és állataik is elpusztultak. Magyar társadalmunk most újra bizonyosat kell tegyen a közönségi érzésről, a magyar testvéri összetartásról. Az áldozatkészségről kisebbségi sorsunkban gyönyörű példát szolgáltatunk, amikor a magyar társadalom filléreiből ujja építettük az elpusztult Józsefalvát. A felszabadult magyar életben ne várjunk mindent a kormányzat és a hatóságok segítségétől. Az együttérzés és a szeretet melegevel forduljunk a szilágypéri tűzkárosultak felé. Tettekkkel is be kell bizonyítanunk, hogy segíteni akarunk azoknak a magyar testvéreinknek a sorsán, akiket a végzet mindenüktől megfosztott. Az Erdélyi Párt országos központja azzal a kéréssel fordul a magyar társadalomhoz, hogy támogassa a szilágypéri tűzkárosultak felsegélyezésére indított mozgalmat és adományait juttassa el Zilahra, Szilágy vármegye főispáni hivatalához. Az adományok továbbítását az Erdélyi Párt helyi tagozatai is készséggel vállalják.

Hisszük, hogy ez a felhívás megtalálja az utat a magyar szívekhez és a szilágypéri tűzkárosultak még ebben az évben új otthon építhetnek maguknak a magyar összetartás erejéből.

Az Erdélyi Párt országos központja

Megnyilt

SZENT LÁSZLÓ

PÜSPÖK FÜRDŐ

Női és férfi tükörfürdők, egy- és kétszemélyes kád-fürdők, iszapfürdő, forró iszappakolások. — Szállodák, éttermek a nagyközönség rendelkezésére állanak. — Éttermekben magyar, francia diétás étkezés szolgálja a közönség igényeit étlap szerint, vagy penzió rendszerben.

Igazgatóság.

Napvédő szemüvegek,

legolcsóbb beszerzési forrása

Optikai cikkek

RÓZSA

látyszerésznél

Nagy Sándor utca 1.

Az első modern Boy-vállalat Nagyváradon

Nagyvárad kereskedelmi és társadalmi élete olyan hűségpótló intézményekkel gazdagodik, melynek szükségességét csak akkor fogjuk igazán érezni, amikor megjelennek Nagyvárad utcáin a libériás kerékpáros küldöncök, akik fillérekért minden megbízást gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen elintéznek.

A vállalat foglalkozási körei: Levélek, üzenetek, virágok készítése, csomagok szállítása, vásárlási megbízások elintézése, mozi- és színházjegyek váltása, ételhordatás, reklámok, körlevelek, árjegysékek, meghívók, gyászjelentések szóthordása és terjesztése, zálogházi kölcsönügylek elintézése, diszkrét elintézési kivitelt, egyezőval bármilyen természetű megbízások végrehajtása.

Kerékpáros küldöncök mellett külön áruszállító tricikli bonyolítja le a nehe-

zebb csomagforgalmat. Vidéki megbízásokat motoros küldönc intézi el, sőt budapesti összeköttetésünk — egyike a főváros legnagyobb boy-vállalatainak, — bármely üzleti vagy magántermészetű megbízást Budapesten órakon belül elintézi.

Megfogni és kihaználni a rohanó percek, ez ma a jelző. Próbáljuk ki a gyorsküldöncöt és attól kezdve nem nélkülözhetjük többé, mert értékes percünk szabadulnak fel egyéb tennivalóink számára. Fehér Lajos gyorsküldöncvállalata, Rimanóczy utca 10 szám. Telefon 21-80.

Hétfőn délután Rózsahegyi Kálmán, Tóth Julia és Fekete Sándor honvéd kivánság tarkahangversenyt rendeznek

Megértő, áldozatkész és nemes fel fogásra vall Rózsahegyi Kálmán és a kíséretében lévő színészek elgondolása, hogy hétfőn délután a Református Kulturpalotában kizárólag a honvéd sebesültek és a meghívott előkelőségek részére tarka kivánság hangversenyt rendeznek.

A Nemzeti színház örökös tagjának a vasárnap-hétfői nagyvárad vendégszereplése a régi magyar népszínmű-

vek előkelő interpretációját fogják szóhoz juttatni.

Megvagyunk győződve, hogy a hétfő délutáni kivánságtarkahangverseny egy kellemes emlékekkel teli gazdagabbá a sebesült honvédeinket.

Rózsahegyi Kálmán húsvét vasárnap és hétfőn este 7 órai kezdettel a nagyvárad közönség részére tart előadást.

Sikerrel vizsgázott az ápolónői tanfolyamon 34 diószegi magyar nő

Urinők és falusi leányok egy táborban ajánlották fel a szolgálataikat

(Bihardiószeg.) Értékes társadalmi megmozdulás színhelye volt a bihardiószegi központi református népiskola. Dr. Nadányi Péterné, járási főszolgabíró vizsgáztatta azt a 34 diószegi magyar nőt, akik a két-hetes ápolónői tanfolyam hasznos ismereteiről kívántak számot adni.

Ott voltak az iskolapadban a község uriaszonyai mellett a föld egyszerű munkáslányai is. Mindannyiukat a nemes emberszeretettel gyűjtötte össze: enyhíteni a szenvedést, visszaparalni a Haza védelmében kockáztatott egészséget.

Buzgóságban nem is volt hiány. Halász Livia oktató-nővér jó munkát

végzett. Jutalma nem is maradt el, mert az erkölcsi honorárium mellett, értékes vázával kedveskedtek neki a tanfolyam hallgatói. Míg a legfiatalabb jelölt a szeretetben és közös munkában összefort lelkek búcsúszavát intézte hozzá.

A vizsgán megjelent a járás főszolgabírája és tisztiorvosa, valamint a helybeli érdeklődők szép számmal. Elméleti dolgokból és gyakorlati ismeretekből feleltek a jelöltek. A jelöltek a főápolónőt gyönyörű szegfűcsokorral üdvöztették meg.

Az új ápolónők rövidesen megkezdik nemes és hazafias munkájukat. (bod.)

Fiatal erdélyi költők verseit fordítja egy kiváló lengyel költőnő

Nagyvárad, április hó. Érdekes vendége van már hosszabb idő óta Erdély fővárosában. Több, mint egy évtizede je Kolozsváron él ugyanis Illakowicz Kazimiera az élő lengyel költőnők, sőt költők legkiválóbbika. Illakowicz Kazimiera költői munkássága mellett két

izben volt magas állású hivatalnok, 1926-tól 1935-ig pedig Pilsudszki marsall magántitkára.

Személyét most az teszi számunkra különösen érdekessé hogy az Európaszerte ismert nevű költőnő — aki Kolozsváron négy nyelven tanít és közben már a magyar nyelvet is elsajátította — ujabban magyar versek fordításával foglalkozik s már harminc Ady verset fordított lengyelre. A kis kötet hamarosan meg is jelenik s Vincenz Staniszláv a nagy lengyel író és bölcsész írja hozzá az előszót. Most, hogy ezzel a munkával már elkészült a költőnő, fiatal erdélyi költők verseit fordítja. Eddig

Jekely Zoltán, Kiss Jenő, Szabell László, Hegyi Endre, Horváth István, Varró Dezső és Sándor Judit versei mellett Illakowicz Kazimiera a Nagyváradon élő Horváth Imre, „Nekik jobb” című versét fordította lengyelre. Az erdélyi fiatal költők versei a „Wiejści Polskie”-ben jelentek meg.

Magyarországon egyébként még több jeles lengyel költő él, akik szintén sok magyar verset tolmácsoltak már lengyelül. Ezek közül különösen Fangrat Tade munkássága érdemel figyelmet.

Légoltalmi közlemények

A házparancsnokok és helyetteseik részére a Ritoók Zsigmond utcai állami iskolában f. é. április 27-én délután 6 órakor utánképző tanfolyam kezdődik. A tanfolyamon a Frangepán u. és Kapisztrán tér házainak parancsnokai és helyettesei vesznek részt, de megjelenni kötelesek a Szt. László tér, Mezey és Rulikovszky utca páros oldala, valamint a Frangepán és Kapisztrán tér által bezárt több parancsnokai és helyettesei, akik a f. évben már megtartott utánképző tanfolyamról elmaradtak.

Akik alapképzésüket a f. évben nyerték, azokra jelen felhívás nem vonatkozik.

Légoltalmi Liga Nagyvárad Csoport Elnöksége.

Megszűnik a legeltetés a Bónai-kutnál

Nagyvárad thj. város polgármesteri hivatala a következő hirdetményt adta ki: Értesítem az érdeklő állattartó gazdákat, hogy a „Bónai” kúti közlegelő s f. évtől, mint legelő megszűnik és további intézkedésig a „Szálkai” és „Olászki” városi közlegelők vehetők szarvasmarhák részére igénybe. Amennyiben ezen legelőknél az állatlétszám betelik, a város biztosította a Velencei közbirtokosság és a váradezöllösi közlegelőkre az állatoknak, az ottani feltételek mellett legeltetésre befogadását.

Az állatoknak a legelőkre való beiratása f. évi április hó 28-ik napjától a városgazdasági ügyosztály (városháza, II. em. 26. sz.) történik, ahol a legeltetésre kapcsolatos mindennemű felvilágosítás megkapható. A legelőre kihajtás időpontját a lapokban közzhírré fogom tenni. Figyelmeztetem az állattartó gazdákat, hogy a beiratás nélkül a legelőre jöszágot senki sem hajthat ki. Ez vonatkozik a sertésekre is. Aki ezen rendelkezés ellen vét, annak állata a folyó időnyre a legelőről ki lesz tiltva.

Gazdasági tanácsnok.

Bármilyen

Ingtatlan

adásvétel, csere vagy bérlet-ügyben bizalommal keresse fel

MEZEI ingatlanforgalmi irodát Nagy Sándor u 19. Telefon: 27-50

Műsoros délután a Katalin-telepi Kulturházban

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad Katalin-telepi római katolikus Kulturház vasárnap, húsvét első napján, d. u. fél 6 órai kezdettel műsoros délutánt rendez, amelyen ezirekerül a „Mezei pacsi” zeneszigoralmmal végzi és a szereplők igyekezete mind hozzájárul, hogy a közönségnek, mint a multban is, egy kellemes délutánt szerezzen. A zenét Vincze László vezeti, aki az énekszámokat is betanította. Sugó Akurátni Andrásné. — A táncokaj Akurátni Mimike tanította be. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Nagyvárad Vöröskereszt közönete a falunak

Húsvét ünnepére jókívánságaikkal és adományokkal sietnek egyetünk hölgyei azokhoz, akik a jókívánatokat, mint az adományokat leginkább kiérdemelték mindnyájunktól: szeretett sebesült honvédeinkhez. De hogy ezt megtehetik, egyedül Biharmegye falvainak köszönhetik, Biharmegye népének, ki páratlan hazafisággal, áldozatkészséggel, önmegtagadással sietett készletei legjavát behozni Nagyváradra, hogy a Vöröskereszten keresztül honvédeinkhez juttassa. Hogy az ünnepekre piros tojás, kalács, sonka, szalonna jut minden egyes betegünknek, hogy jó nyugágyon fekhettek a tavaszi napon, hogy puha párna van a feje alatt, tiszta, szép törölközője és még sok minden, minék felsorolására az egész lap nem lenne elegendő, mindezekért kérjük az Ur-istent: áldja meg a falu népét és fizesse vissza neki százszorososan.

Hlatky Endréné Markovits Manóné a nagyvárad Vöröskereszt elnöknője

Fehér-boy

Rimanóczy-utca 10. szám
Telefon: 21-80

Mindent elintéz fillérekért

Gyors, pontos, megbízható!

Csillárokat, villamossági felszerelést, Rádiót gyönyörű kivitelben VACSI és DOBRIBAN-tól
Kossuth utca 7 sz. Telefon: 27-33

RÁDIÓ

**VASÁRNAP, APRILIS 25.
Budapest I.**

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Összinté beszéd.
- 9.00 Református istentisztelet. Igét hirdető Ravasz László dr püspök.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi Főplébánia-templomból. A szentbeszédet dr Közi Horváth József pápai kamarás mondja.
- 11.15 Evangéliikus istentisztelet. Igét hirdető vitéz Sréter Ferenc.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Szórakoztató zene.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata.
- 15.45 Magyar nóták.
- 17.00 Mihályi Ernő csevegése.
- 17.10 A kék Duna mentén.
- 19.30 Hangképek a hűsvét sportjáról.
- 19.30 Hűsvétj szép himes tojás.
- 22.15 Hanglemez.

Budapest II.

- 9.00 Mindenből egy keveset.
- 12.15 Farkas Józsa cigányzenekara.
- 15.00 Táncezen.
- 16.00 Beethoven-művek.
- 18.40 Közvetítés az Andrássy-utj színházból.

Budapest II.

- 9.00 Jó reggelt kívánok..
- 16.30 Vidák József cigányzenekara.
- 17.30 Tolnai Gábor előadása Kazinczy Ferencről.
- 18.00 Schubert: Esz-dur harmas.
- 18.40 Közvetítés a Pesti Színházról. „Méreg”. Színmű három felvonásban.

**KEDD, APRILIS 27.
Budapest I.**

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.15 Missuray Vilma énekel.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 Hinczy László szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Hollay Béla énekel, kíséri Horváth János cigányzenekara.
- 15.00 A Folyamérők fuvózenekara.
- 15.30 Gyermekdelután.
- 16.00 Tarjáni Tóth Ida cimbalomhármasa.
- 17.00 Mikrofonnal a filmzenék nyomában. Közvetítés a Hunnia-filmgyárból.
- 17.40 Dr Szöllőssy Alfréd előadása.
- 18.00 Uray Margit magyar nótákat zongorázik.

Férfi ruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat MOLNÁR használatra üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

**HÉTFŐ, APRILIS 26.
Budapest I.**

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry utcai templomból. Igét hirdető dr Csiky Gergely kormányfőtanácsos Duna-Tiszamenti esperes.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a felsővárosi Szent Anna plébánia-templomból. A szentbeszédet mise közben Molnár László apát-plébános mondja.
- 11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén levő görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet dr Krajnyák Gábor tb. kanonok, plébános mondja.
- 12.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 12.30 Az Operaház zenekara.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Művészlemez.
- 14.25 Egy boldog pesti nyár. Közvetítés a Fővárosi Operettszínházról. — Operett a milleneumi időkben két részben.
- A szünetben, kb.:
- 15.45 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
- 17.40 Magyar nóták.
- 18.00 Ahol gyermek voltam. Csuka Zoltán beszél Szabadkáról.
- 18.20 Indulok, Zencsözval — nótaszóval előre!
- 18.50 Hírek.
- 19.00 Ernst Fischer: Az Alpoktól Jélre — szvit.
- 19.15 Legkedvesebb verseim. Elmondja Szelezky Zita.
- 19.30 25! Könnyű zene — könnyű percek.
- 21.40 Hírek.
- 22.15 Táncezen.
- 23.00 Tavasz dalok.

- 18.15 Szombatiy Viktor beszél Komáromról.
- 18.35 Rossini: Tell Vilmos — balettzene
- 19.00 Táncezen.
- 19.30 A vén gazember. A március 27-i adásunk hangfelvétele. Közvetítés a Nemzeti Színházról. Színjáték három felvonásban.
- 22.10 Rádiózenekar.
- 23.10 Magyar nóták.

Budapest II.

- 18.50 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.

**SZERDA, APRILIS 28.
Budapest I.**

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
- 10.15 A Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
- 11.15 Dalművészetek.
- 11.40 Móríc Pál elbeszélései.
- 12.10 Rendőrzene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 15.00 Könnyű muzsika.
- 15.30 Fábian István dr előadása.
- 17.00 Baksa Kató és Vattai-Szabó Gyula énekel, kíséri Sárai Elemér cigányzenekara.
- 17.45 Magyar szerelmes versek. — Elmondja Szőrényj Eva.
- 18.00 Honvédműsor.
- 19.00 Hubay Jenő, a dalköltő. A bevezetőszöveget írta és elmondja Papp Viktor. — Közreműködik Ujlaky Margit. Zongorán kíséri Máday Sándorné.
- 19.40 Kosztolányi emléktábla leleplezésén. A közvetítést Szabadkáról vezeti Budinszky Sándor.
- 20.05 Fő a nyugalom. Az öszekötőszöveget írta Lányi Gábor. Elmondja Pethes Sándor hanglemezekkel.
- 21.00 Bierbauer Virgil dr előadása Stockholmból.
- 21.20 Bura Sándor cigányzenekara.
- 22.10 Mellek Béla zenekar.
- 23.10 Szórakoztató muzsika.

Budapest II.

- 19.05 Olasz nyelvoktatás.
- 19.30 Pozsonyi kamarazenetársaság.
- 20.15 Hankies János dr előadása.
- 20.35 Chausson: B-dur szimfónia.

Nagyvárad város legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb színes 1 80 P kapható a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétel

- Eladók** regények. Dr Baditz, Miskolc. 611
- Kombinátszoba**, rekamier, hencser eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 626
- Kis tangóharmonikát** veszek. Cim a kiadóban. 670
- Almavásár**. Fajalmák 10 kgs ládákban is beszerezhetők Szacsavay-u. 17., pincében. 654
- 2 vaságy**, éjjeli szekrényrel, 1 fiókos üzlet-puld eladó. Csáky-u. 25. sz. 653
- H. V. Morton**: Az Üdvözítő nyomában, 2 kötet vászonkötésben, arany metsszéssel eladó. Cim a kiadóban. 669
- Jó hangu cimbalom** eladó. Cim a kiadóban. 668
- Ebédli**, háló, butorok eladók. Szigligeti-utca 14. háztulajdonos. 664
- Angoraszórt**, gubancot bármilyen mennyiségbe veszek. Székely, Kapucinus-u. 11.
- Nagy puldjégszekrény**, 2 ajtó, eladó. Nyomda-utca 10.

Ingatlan

- Csengery-utca 14. sz.** osaládi ház eladó. Tájékoztatót nyújt dr des Combes László ügyvéd, Debrecen. Telefon 25-32. 652
- Háztulajdonosok Tanácsadója**, írta dr Váradi Ödön — ára 2 pengő, Teleki-utca 2. 661
- Eladó** új modern ház 2 szoba, konyha, előszoba, éléskamra, terrasz, gyümölcsös, szőlő. Homonna-utca 11. 663
- Eladók** összkomfortos, kertes magánházak, Andrássy, Szabadság, Csengeri, Ribbentrop, stb. utcákban. **Jelinek**. 660
- Gondtalan öregség**: Orvos, ügyvéd, köztisztviselő keresünk idősebb gyermektelen házaspárok tulajdonát képező házat, holtig tartó lakást, biztosított életjáradékot adnánk, adósságot kifizetnénk. Kizárólagos megbízottunk **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 662
- Eladók** nagyobb bérházak 55—65—75—120—200 ezer pengőért. **Jelinek**. 658
- 3x1 szobás ház** kerttel eladó. Zichy Mihály-utca 56. 651

Allást nyee

- Napszámosnöket, 17—18 éves ifjakat, kocsisokat és béreseket** felvételre keres a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10—12 óra között. 645
- Jómejjelenségű** ügynököt keresek. Dr Vicsay borpincésze, Hlatky Endre-utca 16.
- CADEAU** csokoládégyár rt. nagyváradi fióküzlete részére óvadékkal rendelkező, fiatalabb, jó megjelenésű vezetőnőt keres. Ajánlatokat fényképpel együtt Budapest, VII. István-ut 23. alá küldendők. 643
- Illatszert** szakmában gyakorlott kereszténykisgazdálónőt felveszek. Cim a kiadóban. 641
- Önállóan** szabni és varrni tudó fehérnemű varró és tanulólány fizetéssel felvétetik Karry szalon, Kazinczy-u. 4. 650
- Mindenes** szobaleányt jó bizonyítványokkal május 1-re felveszek. Pázmány Péter-u. 7. Kanonok sor. 648
- Cipészegedeket** I. o. és vegyes munkához állandóra felvesz Varga, Szeged, Dugonics-tér 2. Utiköltséget fizetem. 665
- Tűzőnő** és aljammunkások cipőüzembe felvétetnek. Daróczy, Galamb-u. 5.

Allást keres

- Elsőrenű szakács**, 35 éves nő, telen, állást változtatna. fürdőre vagy étterembe. Címét „Azonnal” jelgére a kiadóba kér. 646

Perfekt gyors- és gépirónő, őskeresztény, jó bizonyítványal, nyelvtudással elhelyezkedést, keres. — Megkeresést „Szorgalmas” jelgére kiadóba kér. 647

Mérlegképes főkönyvelő, órákönyvelést, restancia feldolgozást, mérlegkésztést, adóügyeket vállal. Cim a kiadóban. 648

Különféle

- Fertőtlenítést**, poloskát, mojt, mindennemű férges irtását 38 évi gyakorlattal írta Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513
- Paragázzal** poloskát, molyt, petét mindenből feleséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 604
- Brandisz** magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál. Nagyvárad, Hodossy-u. 30. 655
- Magánlakásomból** egy szobát idősebb urnak, vagy urinőnek fürdőszobahasználattal kiadnék. Ritoók Zsigmond-utca 55. Sztarill. 644
- Nikotint** gazdatársaim adjanak át. — Akinek van feleség. — Házmosternél Rákóczi-ut 11. 656
- Iparvállalat** 90 ezer pengős megrendeléssel műszaki vezetés mellett átvehető. Komoly ajánlatokat „35 ezer” jelgére a kiadóba kérek. 667
- Egy garnitúra** cseplőgépet bércepiés. re bérbevennék, vagy gépesznek elmennek. Sipos Orbán-u. 46. Össitelep. 657
- Kétszobás**, mellékhelyiségekkel álló lakást keresek központban. Ügynökök díjazva. Cim a kiadóban. 644
- Gyümölcsfára** tavaszi permetezőanyagok, hernyóenytt beszerezhető. Szacsavay utca 17. számú pincében.

Szenzációs könyvjutonság! A „csodátevő erő megszerzése”, írta Valovics Gyula. Megjelenő április elején, ára fűzve postaköltséggel 420 pengő, megrendelhető Krasznay Lajosnál, Barót. 645

Uj cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrakását, szabadalmazott fűtőszervezettel, készíti Bessenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 34-08. 509

Régi iparvállalat kibővítéséhez és átveteléshez 25—50 ezerral társat keresek. Csak komoly ajánlatokat kérek „Reális” jelgére a kiadóba. 666

Kölcsön

- Kölcsön** könnyű visszafizetési feltételek mellett, Hitelszövetkezetnél, Behlen István-u. 6. kapható. 610
- Kölcsönöket** megszerez több évre **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 650

Oktatás

Szabó Ferenc GYORSIRÓ. és GÉPIRÓISKOLAJA, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szam 3329/1941—32.) Vidékieknek vasúti kedvezmény. — Telefon: 34—05.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjé Magyar Lapok-ot

KIADÓTULAJDONOS.
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

74- és felcélközvetítő: **Telefón kiadó:**
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.